

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

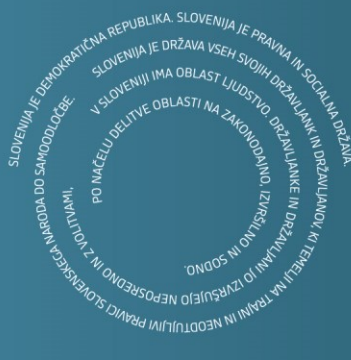
VIII

IZREDNA
SEJA

18

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 18. IZREDNA SEJA

(21. december 2018)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 18. izredna seja (21. december 2018)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2019

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 18. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA PREBIVALSTVA (ZPŠOIRSP-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 303-VIII
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2018 DO 2020 (OdPSD18–20-C), EPA 316-VIII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA PREBIVALSTVA (ZPŠOIRSP-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 303-VIII.....	5
BOŠTJAN POKLUKAR.....	5
IGOR PEČEK.....	6
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2018 DO 2020 (OdPSD18–20-C), EPA 316-VIII	7
DR. ANDREJ BERTONCELJ	7
ROBERT POLNAR	7
JANI PREDNIK	8
MATEJA UDOVČ	9
LUKA MESEC.....	10
JOŽEF HORVAT	11
VOJKO STAROVIČ	12
ROBERT POLNAR	13
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	13
MAG. MARKO POGAČNIK	15
ANDREJA ZABRET	15
JOŽE LENART.....	16
JOŽEF HORVAT	17
LJUDMILA NOVAK	18
DR. DARIJ KRAJČIČ	20
FRANC JURŠA.....	21
MATJAŽ HAN	22
GREGOR PERIČ.....	23
DR. FRANC TRČEK	24
LJUDMILA NOVAK	26
JOŽEF HORVAT	26
DR. DARIJ KRAJČIČ	27
DR. FRANC TRČEK	27
ANDREJA ZABRET	27
IGOR ZORČIČ.....	28
DR. FRANC TRČEK	28
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	29

Državni zbor
VIII. mandat**18. izredna seja**
21. december 2018**Predsedujoči:** mag. Dejan Židan.....predsednik Državnega zbora
Tina Heferle.....podpredsednica Državnega zbora**Seja se je začela 21. decembra 2018 ob 9. uri.****PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN:**
Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci
Državnega zbora, gospe in gospodje!Začenjam 18. izredno sejo Državnega
zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega
odstavka 58. člena ter drugega odstavka 60.
člena Poslovnika Državnega zbora.Obveščen sem, da se današnje seje ne
morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci:
Samo Bevk, Jani Ivanuša, mag. Matej Tonin,
mag. Branko Grims, Franc Kramar, mag. Bojana
Muršič, Anja Bah Žibert, Jože Tanko, Primož
Siter in tudi sam bom odsoten od 11. ure dalje.Na sejo sem vabil predstavnike Vlade,
ki ju prav lepo pozdravljam!Prehajamo na **določitev dnevnega**
reda 18. izredne seje Državnega zbora.Predlog dnevnega reda ste prejeli v
četrtek, 20. decembra 2018, s sklicem seje. O
predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu
s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika
Državnega zbora. Obveščam vas, da predlogov
za širitev dnevnega reda nismo prejeli.
Državnemu zboru predlagam, da za današnjo
sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s
sklicem seje.Spoštovane poslanke in poslanci,
prehajamo na odločanje. Prosim vas, da
preverite delovanje glasovalnih naprav.Glasujemo. Navzočih je 52 poslank in
poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 18.
izredne seje Državnega zbora določen.**Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA**
REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA
ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O
POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE
IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA
PREBIVALSTVA.Predlog zakona je v obravnavo
Državnemu zboru predložila Vlada. Za
dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem
besedo gospodu ministru, če želi.

Izvolite.

BOŠTJAN POKLUKAR: Spoštovani gospod
predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!Ob predstavitvi Predloga zakona o
spremembi Zakona o povračilu škode osebam,
ki so bile izbrisane iz registra stalnega
prebivalstva, ki vam ga je v obravnavo
posredovala Vlada Republike Slovenije, sem v
Državnem zboru že poudaril, da sem se s to
problematiko seznanil ob primopredaji, ko sem
septembra prevzel dolžnost ministra za notranje
zadeve. Praktično vsak minister za notranje
zadeve v samostojni Sloveniji se je v svojem
mandatu ukvarjal s to tematiko in verjamem, da
je prav vsak prišel do zaključka, da je ta vsebina
močno pravno pa tudi politično kompleksna.Prav zato sem na nek način
zadovoljen, da so vaše dosedanje razprave
pokazale, da je predlog sprememb
odškodninskega zakona, s katerim Vlada
poskuša odpraviti ugotovljeno neskladnost z
ustavo, naletel na odobravanje večine v tem
državnem zboru. Z navedeno odločbo
Ustavnega sodišča je bila namreč
zakonodajalcu dana možnost, da v 9-mesečnem
roku sprejme novo zakonsko ureditev, s katero
bo drugače urejena denarna odškodnina za
škodo, povzročeno zaradi izbrisa, ki se
upravičencem določi v sodnem postopku.Vlada Republike Slovenije je 3.
decembra 2018 obravnavala in določila besedilo
Predloga zakona o spremembi Zakona o
povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz
registra stalnega prebivalstva. S spremembami
zakona se bo odpravila omejitev višine denarne
odškodnine, določene v 12. členu, in na novo
uredile obresti, ki se upravičencem določijo v
sodnem postopku.Pred vami je tako predlog zakona, po
katerem bodo upravičenci upravičeni do plačila
celotne glavnice za škodo, ugotovljeno v
sodnem postopku. Omejene pa bodo obresti, ki
bi se upravičencem lahko določile v sodnem
postopku, in sicer se bodo obresti omejile na
višino glavnice, saj je to upravičeno glede na
stanje in vzdržnost proračuna.Spoštovani predsednik, spoštovane
poslanke in poslanci! Kot sem vam že večkrat
omenil, smo v pripravi zakonodajne rešitve na

Vladi izhajali iz treh osnovnih stališč, ki so v tej zadevi ključna: da moramo odločbo Ustavnega sodišča spoštovati in izvršiti, da se vprašanje izbrisanih dokončno ustrezno reši in da mora biti rešitev vzdržna za naš proračun.

Iskreno upam, da bo to zahtevno vprašanje naletelo na odobravanje večine v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod minister.

Pristojno delovno telo je Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je predlog zakona tudi obravnavalo.

Besedo dajem podpredsedniku gospodu Igorju Pečku.
Izvolite.

IGOR PEČEK (PS LMŠ): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministra, kolegice in kolegi!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 7. nujni seji dne 17. decembra 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Tega je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Državni zbor je na podlagi zahteve skupine poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem na 17. izredni seji dne 13. decembra 2018 o predlogu zakona opravil splošno razpravo in sklenil, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem je dne 13. decembra vložila zahtevo za sklic izredne seje Državnega zbora, na kateri naj se opravi obravnavo tega predloga zakona.

Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo, objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora, prejeli predlog zakona z dne 3. decembra 2018 in mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 14. decembra 2018. V poslovnem roku amandmaji niso bili vloženi.

Predstavniki predlagatelja, minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar, je podal dopolnilno obrazložitev k členu predloga zakona. Dejal je, da je cilj predloga zakona izvršitev odločbe Ustavnega sodišča. Predlog zakona naj bi začel veljati najkasneje 14. januarja 2019, saj se 13. januarja izteče 9-mesečni rok za odpravo protiučustavnosti in z iztekom tega roka bo razveljavitev začela učinkovati.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Saša Bricelj Podgornik je predstavila pisno mnenje.

V razpravi je predstavnica Poslanske skupine Levica menila, da bi bilo treba že pred leti popraviti krivice, ki so jih bile deležne osebe, izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, namesto tega da se to stanje vleče že skoraj 27 let. Povedala je, da gre pri teh osebah za več kategorij, saj vse izbrisane osebe niso imele

enakih možnosti uveljavljanja svojih pravic, prav tako vsi upravičenci do odškodnine le-te niso imeli možnosti terjati, zato ne gre za pravično ureditev. Poudarila je, da Levica ne more podpreti zakona, katerega namen je omejitev odškodnin, pa tudi če gre le za omejitev obresti, in dodala tudi, da ekonomski vidik ne bi smel biti vodilo pri popraviljanju teh krivic.

Predstavniki Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke pa so izpostavili, da je ob osamosvojitvi lahko vsak dobil državljanstvo, ki je prebival na območju Republike Slovenije in je zanj tudi zaprosil. Vsak, ki je to želel, si je tako lahko uredil svoj status. V polletnem roku je več kot 170 tisoč ljudi brez težav uredilo državljanstvo. Slovenijo je kot zgled v tem primeru izpostavil celo Svet Evrope. Po mnenju poslancev Slovenske demokratske stranke so mnogi od tistih, ki si statusa v polletnem roku niso uredili, špekulirali, mogoče pa je tudi, da se je komu zgodila krivica, ki mora biti popravljena. Vendar bi bilo treba te primere obravnavati individualno.

Državljanstva v nekdanji skupni državi so se vpisovala po kraju rojstva, kar pomeni, da so si tudi prebivalci Slovenije, ki so bili slovenske narodnosti, vendar rojeni izven Slovenije, morali urediti slovensko državljanstvo.

Po razpravi je odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih z 10 glasovi za in 2 proti sprejel.

Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnemu zboru predlaga, da Predlog zakona o spremembi Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, sprejme v predloženem besedilu.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Ker je zbor na 17. izredni seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni mogoča.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni prejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajam na **tretjo obravnavo** predloga zakona, to je na odločanje o predlogu zakona.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, glasujemo.

Navzočih je 54 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 1.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA**

**ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU
ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA
DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2018 DO 2020.**

Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada in za dopolnilno obrazložitev dajem besedo gospodu ministru dr. Andreju Bertonclicu.

Izvolite.

DR. ANDREJ BERTONCELJ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Danes bomo odločali o odloku o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2018–2020, ki ga je potrdil Odbor za finance 17. 12. 2018. Sprememba se nanaša le na leto 2019 in temelji na fiskalnih projekcijah na podlagi realizacije v tekočem letu, zadnjih napovedih Urada za makroekonomske analize in razvoj, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2018 in 2019 ter drugih sprejetih ukrepov ter obveznostih.

Na spremembo zgornjih mej odhodkov posamezne blagajne pomembno vpliva tudi dejstvo, da so letošnje napovedi gospodarskih gibanj ugodnejše, kot so bila pričakovanja ob pripravi trenutno obstoječega okvira.

Dovolite, da vam na kratko podam nekaj ključnih poudarkov. V državnem proračunu bodo prihodki v letu 2018 za 2,6 oziroma 495,0 višji kot leta 2017. Zvišanje zgornje meje odhodkov državnega proračuna za 9,6 milijarde na 10 milijard 160 milijonov evrov je predvsem posledica upoštevanja novosprejetih ukrepov z veljavnostjo v letu 2019. Zvišanje najvišjega obsega izdatkov za občinski proračun je posledica zvišanje prihodkov občin, in sicer iz naslova dohodnine, finančne izravnave ter prejetih sredstev iz proračuna Evropske unije.

Na podlagi realizacije odhodkov pokojninske blagajne v obdobju januar–oktober 2018, nove ocene odhodkov za leto 2018 ter nove ocene rasti uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja za leto 2017 bo višina odhodkov ZPIZ za izvajanje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v višini 5,53 milijarde evrov, a so načrtovani skupni prihodki v letu 2018 za 219 milijonov evrov višji v primerjavi z oceno realizacije 2018.

Z višanjem najvišjega obsega izdatkov za zdravstveno blagajno po denarnem toku za leto 2019 z 2,94 milijarde evrov na 3,055 milijarde evrov bo lahko ZZZS za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja namenil 111 milijonov evrov več sredstev glede na trenutno veljavni najvišji obseg izdatkov za leto 2019, glede na oceno realizacije za leto 2018 pa za 173 milijonov evrov več sredstev.

Presežek sektorja država je posledica pozitivnih ekonomskih trendov, znižanja obrestnih mer ter do letošnjega leta zajezenih javnih izdatkov. S spremembo zagotavljamo pozitiven nominalni saldo sektorja država, ki bo

po ocenah znašal 0,45 odstotka BDP v letu 2019 in nadaljujemo skrb za vzdržnost javnih financ.

Vlada Republike Slovenije bo v mandatu 2018–2022 postopno in osredotočeno na prioriteten področjih nadaljevala s fiskalno konsolidacijo s ciljem srednjeročne uravnoteženosti kot tudi s poudarkom na zagotavljanju rasti. Glede na dosedanje fiskalno konsolidacijo v letih 2015–2019, je ta cilj do leta 2022 realno dosegljiv in bo predstavljen v programu stabilnosti za naslednje triletno obdobje. Fiskalna konsolidacija je bila v preteklem obdobju izvedena z začasnimi namesto trajnimi sistemskimi ukrepi, zato so se izzivi prenesli v novo srednjeročno obdobje.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, naša hiša stoji na trdnih temeljih. Ključno je, da imamo presežek, da nadaljujemo z javnofinančno konsolidacijo, zmanjšujemo javni dolg, kar pomeni, da smo manj zadolženi in več ustvarimo, pri tem pa nismo pozabili na ljudi, ki smo jih postavili na prvo mesto. Zdaj je pravi trenutek, da skupaj zavijamo rokave in še naprej delamo v dobro vseh državljanov. Tu ni bližnjic. Želim si, da bi bili v tako odlični formi, kot so vrhunski športniki, da bi bili polni vneme, zagona in ekipnega ter zmagovalnega duha, osredotočeni na samo en in edini cilj, to je delati dobro za državljanke in državljane, za našo skupno državo. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod minister.

Pristojno delovno telo za odlok je Odbor za finance.

Besedo predajam predsedniku gospodu Robertu Polnarju.

Izvolite.

ROBERT POLNAR (PS DeSUS): Gospod predsednik, hvala za besedo. Gospe poslanke, gospodje poslanci!

Odbor za finance je na 8. nujni seji 17. decembra letos kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Odboru je bilo poleg predloga odloka predloženo naslednje gradivo: mnenje Zakonodajno-pravne službe, ocena Fiskalnega sveta in pisno stališče Vlade glede ocene Fiskalnega sveta. Amandmaji k predlogu zakona oziroma predlogu odloka niso bili vloženi.

Na seji odbora so bile prisotne predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Umarja, Urada za makroekonomske analize in razvoj, ter Zakonodajno-pravne službe. Uvodno dopolnilno obrazložitev k predlogu odloka je podal minister za finance, ki je predstavil vsebino predloga odloka in omenil predpostavke, na podlagi katerih je odlok pripravljen. Povedal je, da so se spremenile

nekateri okoliščine, ki so zdaj opazne tudi v novi spremembi odloka, vendar le za leto 2019. V letu 2019 je napovedal nov odlok, ki bo sledil spomladanski napovedi Umarja in bo predstavljen skupaj z rebalansom državnega proračuna.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je podala opozorilo iz pisnega mnenja, da bi bilo treba v skladu s sedmim odstavkom 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu način upoštevanja ciljev, določenih v okviru, v vseh fazah načrtovanja proračunov sektorja država podrobneje urediti v predpisih, ki urejajo javne finance.

Vršilka dolžnosti direktorja Umarja je predstavila ekonomsko situacijo v Sloveniji in povedala, da se negotovost v mednarodnem okolju postopno krepi.

V razpravi je bila izpostavljena vsebina odloka in mnenje, da prinaša pozitivne spremembe na več področjih oziroma blagajnah, kot so občinska blagajna oziroma občinske blagajne z višjimi povprečninami, pokojninska blagajna z višjim letnim dodatkom ter uskladitvijo pokojnin in zdravstvena blagajna s povišanim obsegom izdatkov. Poudarjeno je bilo, da obstajajo različni pogledi na pričakovanja glede porabe sredstev iz proračuna, da je treba nameniti pozornost preteklim izkušnjam in imeti konsistentno ekonomsko politiko. Pri porabi sredstev je potrebna previdnost, saj želimo vzdržnost javnih financ brez proračunskih primanjkljajev.

Nekateri člani so izpostavili mnenje Fiskalnega sveta in njegova opozorila glede dolgoročne nevzdržnosti javnih financ ter menili, da je predlog odloka slab in mu niso izrazili podpore. Prav tak so opozorili na problematiko produktivnosti dela v Sloveniji in na nestabilne mednarodne razmere. Opozorjeno je bilo na dejstvo, da vedno več mladih in izobraženih odhaja v tujino na delo.

Drugi člani odbora so nasprotno menili, da je ocena Fiskalnega sveta slaba, saj naj bi imel Fiskalni svet napačen pogled in zgrešeno metodologijo. Dejali so, da je Vlada s sprejeto odločitvijo glede povišanja socialnih izdatkov sprejela pravilno odločitev, so pa opozorili na potrebo po investicijah v raziskave in razvoj v železniško infrastrukturo, izpostavljeno pa je bilo tudi vprašanje sredstev za izpolnjevanje zavez za članstvo v zvezi Nato. Nadalje je bila izpostavljena vloga neodvisnega Fiskalnega sveta ter upoštevanje njihove ocene oziroma priporočil s strani Vlade. Postavljeno je bilo tudi vprašanje porabe presežka v letu 2018 in porabe kupnine od prodaje Nove Ljubljanske banke.

V okviru razprave je minister predstavil stališče Vlade do ocene Fiskalnega sveta ter odgovoril na posamezna vprašanja in podal dodatna pojasnila. Poudaril je predvsem dejstvo, da kot minister za finance zagovarja proračunski presežek ob upoštevanju socialne komponente,

zmanjševanje javnega dolga ter v nadaljevanju tudi potrebne strukturne reforme.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga odloka in jih sprejel. K predlogu odloka na matičnem delovnem telesu ni bilo vloženih amandmajev, zato Odbor za finance Državnemu zboru predlaga, da Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, spoštovani poslanec.

S tem prehajamo na stališča poslanskih skupin.

Kot prvi imate besedo gospod Jani Prednik, Poslanska skupina Socialnih demokratov.

Izvolite.

JANI PREDNIK (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani minister, kolegice, kolegi, lep dober dan!

Odkar je bila Slovenija prisiljena v sprejetje fiskalnega pravila, ki celotno proračunsko načrtovanje podreja zniževanju javnega dolga na še obvladljivo raven, je Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država ključni dokument in prvi korak v sprejemanju vsakoletnega proračuna pa tudi njegovih sprememb in omejitev. S proračunskim okvirjem Državni zbor določi obseg maksimalnih letnih izdatkov za posamezne blagajne javnega sektorja, prav tako pa se določi ciljni saldo sektorja država, iz katerega je, preprosto povedano, razvidno, ali je država v plusu ali minusu. Fiskalno pravilo, ki nam je bilo vsiljeno, da bi bila ohranjena naša kreditibilnost pri mednarodnih posojilodajalcih, nam v bistvu veleva, da znižamo javni dolg pod 60 odstotkov BDP in da v dobrih letih ohranjamo proračunski presežek. Za natančen izračun pa je predvidena enačba, s katero so proračunski načrtovalci primorani upoštevati podatke o stanju gospodarstva ter napovedi gospodarskih gibanj. Zakon o fiskalnem pravilu še določa, da mora pred obravnavo in sprejetjem proračunskega okvirja njegov predlog oceniti Fiskalni svet, poseben organ, katerega naloga je presoati in ocenjevati vladne proračunske načrte in dokumente.

Za vsako novo vlado je pomembno, da izvrši obljube, ki jih je dala ljudem in zaradi katerih med njimi uživa podporo. Načrtovanje proračunskih izdatkov je tako ena najvišjih prioritet vsake vlade. Pri tem mora upoštevati veljavno zakonodajo, fiskalno pravilo pa je pri tem le eno od številnih, na katere mora paziti. Pri vsakokratnem načrtovanju proračuna tako vlada ni dolžna upoštevati le fiskalnih omejitev, temveč tudi številne druge obveznosti in omejitve, določene tako z ustavo kot z zakoni. Spremembe proračunskih okvirjev, ki so

predlagane za prihodnje leto, pomenijo skromen, a pomemben obrat v ekonomski politiki te države. Pomenijo odločitev, da kljub nadaljnjemu spoštovanju fiskalnih pravil in omejitev državne finance razporedimo tako, da zniževanje dolgov ne bo edina prioriteta. Pomenijo odločitev za izvedbo danih zavez na področju plač in pogojev dela javnih uslužbencev, višina in usklajevanje pokojnin ter socialnih transferjev ter zagotovitve zadostne višine prepotrebnih investicij na več področjih. Pomenijo odločitev za konec vsesplošnega varčevanja. Pri tem pa se ne odstopa od načela vzdržnosti javnih financ in zniževanja javnega dolga na obvladljiv nivo, vendar ni nujno potrebno, da bi dolg zniževali s plačili iz proračuna. Rast, ki jo želimo spodbujati, je najboljša zagotovilo za zniževanje dolga. Omejena proračunska sredstva pa je treba v kar največji meri nameniti za zadovoljevanje potreb ljudi in skupnosti. Tisto, kar je pomembno, je, da dolg obvladujemo, redno odplačujemo in dolgoročno ohranjamo to sposobnost, pri tem pa ne obremenjujemo prihodnjih generacij. Te argumente navajamo v odziv mnenju Fiskalnega sveta, ki je v svoji oceni izpostavil potrebo po večjih proračunskih naporih, konkretno po 270 milijonov evrov višjemu presežku, ki bi ga skladno s fiskalnim pravilom smeli uporabiti izključno za zniževanje dolga namesto za potrebe ljudi.

Naloga Fiskalnega sveta je namreč opozoriti na vsa fiskalna tveganja in omejitev in to nalogo je opravil konkretno. Naloga pripravljavcev proračuna in odločevalcev pa je, da pri sprejemanju končnih odločitev upoštevajo tudi druge obveznosti in potrebe ter pripravijo proračun, ki bo v službi ljudi in hkrati ohranil sposobnost države, da deluje v skupnem interesu.

Fiskalni svet tudi ocenjuje, da struktura proračunskih prihodkov in odhodkov še ni ustrezna, saj je naš ekonomski sistem še vedno preveč ranljiv na morebitne šoke in poslabšanje gospodarskih razmer. Temu mnenju velja pritrditi, ga vzeti resno in ga upoštevati ne le pri oblikovanju proračuna, temveč tudi pri spremembah, ki jih nameravamo izvesti v prihodnjih letih. Stabilne javne finance, ki zagotavljajo delovanje države tudi v primeru zaostrenih razmer, so namreč tisto, kar je v interesu vseh, vendar pa tega ni mogoče doseči le z zniževanjem davkov. Ključna za stabilnost javnih financ je namreč tudi prihodkovna stran.

Ker je vsem znano dejstvo, da ima Slovenija nepravilno razporejene davke, previsoke za delo ter prenizke za kapitalske dobičke in premoženje, morajo biti načrtovane davčne spremembe priložnost, da se tudi to stanje popravi, da se razmerja med višino davkov zastavijo bolj pravično, proračunu in drugim javnim blagajnam pa se zagotovi zadostne vire, da bodo lahko vsi sistemi stabilno delovali tudi, ko rast ne bo tako visoka kot zadnja leta. Predvsem pa bi take spremembe v

davčni politiki lahko zagotovile, da nam vzdržnost javnih financ ne bi bilo treba zagotavljati z omejevanjem izdatkov za investicije, ki jih ta država nujno potrebuje; na primer za izgradnjo cest in železniškega omrežja ali za popolnoma zamrlo stanovanjsko politiko in gradnjo stanovanj, če omenimo le dve izmed najbolj perečih problematik, ki jih želimo nasloviti tudi Socialni demokrati.

Spremembe okvirja za pripravo v proračunu tako ne pomenijo konca, temveč šele prvi korak pri sprejemanju proračuna in drugih ukrepov, pomenijo pa jasno začrtane meje, ki jih pri načrtovanju izvrševanja ne bomo smeli preseči. Če bomo ostali v teh okvirjih, tudi ne bi smeli imeti večjih težav ne pri potrjevanju proračuna ne pri pridobivanju soglasij vseh pristojnih. Če bomo vsi konstruktivno zastavili prizadevanja v to smer, bomo pri tem zagotovo uspešni.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo podprli predlog sprememb okvira za pripravo proračunov sektorja država za prihodnje leto. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, za vaše stališče.

Gospa Mateja Udovč bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MATEJA UDOVČ (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Državni zbor bo danes že drugič v tem mandatu odločal o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020. Takoj na začetku mandata, v mesecu avgustu smo sprejeli izreden ukrep za skrajšanje čakalnih dob. Za ukrep smo namenili 35 milijonov evrov iz zdravstvene blagajne, ta znesek je nastal po zaslugi večjega priliva prispevkov in je presegal prvotni načrt letošnjih prihodkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Tudi danes obravnavamo spremembo odloka, ki predvideva povišanje najvišjega obsega izdatkov za zdravstveno blagajno. S tem bomo za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja namenili 111 milijonov evrov, uporabili jih bomo za povišanje cen zdravstvenih storitev in programov. Ti stroški so posledica povišanja plač, ki so ga dosegli sindikati, in ukrepov za zmanjševanje čakalnih dob.

Predlog sprememb odloka za pripravo proračunov javnih blagajn zvišuje zgornje meje dovoljenih odhodkov v letu 2019 za vse štiri javne blagajne: državni proračun, pokojninsko in zdravstveno blagajno ter proračune občin. Vse štiri skupaj bodo lahko imele 20,61 milijarde evrov izdatkov, kar je 1,1 milijarde več kot po veljavnem odloku. Blagajne so namesto predvidenega 0,2 % presežka ustvarile presežek v višini 0,4 % BDP. Na podlagi teh podatkov bo

Vlada do konca januarja pripravila predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2019.

Minister za finance nam je pri obravnavi predloga odloka na matičnem delovnem telesu zatrdil, da bo za državni proračun še vedno prva prioriteta Vlade javnofinančno vzdržen rebalans proračuna. Rebalans bo ohranjal primerno ravnovesje med socialo in gospodarstvom oziroma bo omogočal nadaljevanje gospodarske rasti.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo, da gre za spremembo v fiskalni politiki države, ki bo sicer še vedno ohranjala vzdržnost javnih financ brez proračunskega primanjkljaja, a ne bo več sledila cilju doseganja srednjeročne vzdržnosti javnih financ in vzdrževala strukturno ravnovesje. To pa pomeni, da bo v letu 2019 prišlo do strukturnega primanjkljaja, zato ne bomo mogli slediti fiskalnim pravilom, ki jih določata naša zakonodaja in zakonodaja Evropske unije. Prav tako ne bo mogoče izvesti večjih strukturnih reform, h katerim nas pozivata Evropska komisija in Mednarodni denarni sklad, to bojazen je izrazil tudi Fiskalni svet.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo ne glede na spremembo fiskalne politike Vlade predlog odloka podprli, saj le dvig zgornje meje odhodkov državnega proračuna za leto 2019 omogoča izpeljavo še veljavnih ukrepov z učinki v letu 2019 z naslova povišanja plač v javnem sektorju, dogovora z občinami o višini povprečnine za leto 2019 in ohranjanja višine oziroma usklajevanje socialnih transferjev. Spremembe odloka so namreč potrebne, ker bi v nasprotnem primeru težko izvrševali že sprejeti državni proračun za leto 2019. Ta pa še ne vključuje nedavno sprejete novele Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 in omenjenih sklenjenih dogovorov. Koalicijski partnerji smo se namreč odločili, da bomo v letu 2019 omogočili povišanje plač javnim uslužbencem na podlagi dogovora med Vlado in sindikati o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju, usklajevanje transferjev posameznikov in gospodinjstev ter tudi uskladitev mej dohodkov, ki so pogoj za pridobitev in določitev višine pravic iz javnih sredstev, sprostitev še zadnjih varčevalnih ukrepov iz ZUJF in povečanje skrbi za ranljive družbene skupine, izboljšanje položaja mladim in omogočanje izobraževanja s podeljevanjem državnih štipendij, z ukrepi družinske politike družinam izboljšanje materialnega položaja, izboljšanje položaja starejših z izredno uskladitvijo pokojnin in zvišanje regresa zanje.

Če bi sledili predlogu Fiskalnega sveta, bi morali voditi bolj restriktivno fiskalno politiko. Torej preklicati že omenjene sprejete ukrepe in celo morda uvesti nove varčevalne ukrepe.

Poslanska skupina Stranke modernega centra se s tem ne strinja in meni, da je nastopil čas, da imajo koristi od višje gospodarske rasti

in blaginje tudi ranljive družbene skupine. Javni uslužbenci, ki skrbijo za naše zdravje, za izobraževanje in tako dalje. Mladi in starejši.

Ob 100 dneh delovanja Vlade je predsednik Vlade dejal, da je 100 dni premalo za tektonske premike in strukturne spremembe, je pa dovolj za oblikovanje smeri. S to izjavo se je moč strinjati, v Poslanski skupini Stranke modernega centra pa opozarjamo, da so naši zdajšnji gospodarski dosežki in okrevanje nad povprečjem evropskega območja predvsem zasluge že opravljenih ukrepov in reform iz prejšnjih mandatov. Zato pričakujemo nove Vladne reforme, ki bodo imele posledice na strani proračunskih prihodkov in odhodkov.

Nove reforme bodo omogočale uresničitev srednjeročnega cilja strukturno uravnoteženega proračuna do leta 2022. Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa poslanka, za vaše stališče.

Gospod Luka Mesec v imenu Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Danes odločamo o tem, kakšen bo obseg državne potrošnje naslednje leto. V Levici podpiramo, da bo potrošnja večja na nekaterih ključnih segmenti, ki jih je opredelila koalicijska pogodba, recimo pri usklajevanju pokojnin, določitvi letnega dodatka, da je konec varčevanja na socialnih transferjih, da bo več sredstev za občine.

Kljub temu pa Ministrstvo za finance v spremembi odloka ciljni saldo sektorja država za leto 2019 dviga z 0,2 na 0,4 odstotka BDP, ciljni saldo sektorja proračuna pa z minus 0,6 na 0,3 odstotka BDP, kar pomeni, da se je odločilo za konservativnejšo proračunsko politiko. Ob tem, predvsem pa ob pozivih Fiskalnega sveta, da bi morala biti proračunska politika še bolj konservativna – Fiskalni svet predlaga, naj država zategne pas še za dodatnih 270 milijonov evrov –, pa je treba povedati nekaj besed o politiki varčevanja.

Najprej zakaj je škodljiv. Mark Blyth nas v knjigi Varčevanje: zgodovina nevarne ideje pozove k naslednjemu miselnemu eksperimentu. Če gospodinjstvo prihrani 100 evrov, se to ne bo nikomur drugemu poznalo, razen gospodinjstvu, ker je gospodinjstvo premajhna enota, da bi izpad potrošnje v znesku 100 evrov na kogarkoli zares vplival. Če pa se vsa gospodinjstva odločijo, da prihranijo 100 evrov, pa bo to pomenilo, da bo prišlo do manjše potrošnje, zato do manjših prihodkov podjetij, nižjih plač in nižjih davkov. Enako velja za državo. Če se država odloči, da zbere za 270 milijonov davkov in tega potem ne vrne skozi proračunsko potrošnjo v obliki prihodkov za podjetja in gospodinjstva, to pomeni, da so podjetja in gospodinjstva 270 milijonov evrov na slabšem.

Hočem povedati to, da če varčujemo, ne ustvarjamo večjega bogastva, ampak večjo revščino. Tega se zavedajo praktično vse razvite države. Če boste napisali na Google: Budget surpluses Germany ali kaj podobnega in boste pogledali, kakšne proračunske presežke je, recimo, imela Nemčija v zadnjih 40-ih letih, boste ugotovili, da je imela med letoma 1970 in letom 2005, če se ne motim, proračunski presežek zgolj enkrat. Enkrat – vse ostalo je imela deficite. Kljub temu ni imela težav z javnim dolgom, ker ključno je, da ima država večjo gospodarsko rast v povprečju kot proračunski primanjkljaj. Drugi tak primer države so ZDA. Med letom 1968 in 2018 so imele ZDA proračunski presežek natanko petkrat. Vse ostalo so bili proračunski primanjkljaji, povprečni znesek primanjkljaja pa je znašal minus 2,9 %. Mi bomo letos imeli proračunski presežek, Fiskalni svet pravi, da ni zadosten, v Levici pravimo obratno. Lahko bi imeli pozitivno ničlo.

Glede na to, da je gospodarska rast v Sloveniji stabilna, 4,4-odstotna, in glede na to, kje v ciklusu se nahajamo, Umar pravi, da se nahajamo nekje na vrhu cikla in da se bo začela ohlajati, je treba razmišljati o tem, kako naj jo država začne spodbujati. Naslednje leto naj bi po napovedih rast upadla s 4,4 % na 3,7 %, razlog za to pa je tisto, kar sem pred pol leta poimenoval ahilova peta. Namreč tisto sintagmo sem izrekel v času, ko je ameriški predsednik Trump, predsednik države, ki sesa svetovno potrošnjo, začel napovedovati raznorazne carinske zaostritve, trgovinsko vojno. To bo seveda vplivalo na vse, ki izvažajo v ZDA. Trenutno se to že pozna. Če boste brali poročila kitajskih statističnih uradov, boste videli, da je Kitajska letos dosegla glede na njena povprečja zgodovinsko nizko gospodarsko rast, napoveduje se 5,5-odstotna in to bo vplivalo na Nemčijo, posebej se je izpostavila nemško avtomobilsko industrijo, od česar pa smo odvisni tudi mi. Namreč, eden izmed naših ključnih izvoznih produktov so ravno polizdelki za nemško avtomobilsko industrijo. To je razlog za to številko Umarja.

Se pravi, razlog, zakaj bo začela se gospodarska rast upočasnjevati, je, da se začenja upočasnjevati naš izvoz. Kako se odzvati na to? Tako, da izkoristimo ugodno gospodarsko klimo za razvojni preboj domačega gospodarstva. Treba bo bistveno več investirati v znanost in raziskovanje, v infrastrukturo, treba bo na državni ravni začeti razmišljati in skrbeti za to, da začnemo na svetovne trge izvažati kaj drugega kot polizdelke za avtomobilsko industrijo. Mislim, da je to ključna razvojna naloga naslednjih nekaj let oziroma let te vlade – če bo dokončala svoj mandat.

Drugi vidik, na katerega je treba biti pozoren, pa so socialne krivice, ki so se skozi desetletje varčevanja v Sloveniji nakopičile. Nekaj jih ta proračun popravlja, nekaj pa nezadostno. Tukaj bi morda omenil pokojnine.

Pri pokojninah se premalokrat opozori na resničen problem z našo pokojninsko blagajno. Ta je namreč bistveno nižja od sosednjih ali pa primerljivih držav. V Sloveniji za pokojnine namenimo manj kot 10 % BDP in ta delež bo v prihodnosti še upadel. V Avstriji namenijo 14 % BDP, v Italiji pa več kot 15 %. Povprečje EU je 12,6 % pri nas smo pod 10 %. To pomeni, da je pri nas pokojninska blagajna za cirka 25 % nižja od primerljivih v EU oziroma skoraj za polovico nižja od sosednjih držav. To je tudi izziv za to vlado. Namreč, kako bo zagotovila primerljiv delež v pokojninski blagajni, saj je le-to lahko način za resničen dvig pokojnin, za to, da se povleče iz revščine več kot 78 tisoč upokojencev, ki še vedno tam životarijo. Ampak, kot rečeno, te razprave presegajo proračun. Presegajo ga tako pokojnine, kot debate o razvoju, kot razprava o tem, kako urediti slovensko zdravstvo. Seveda v proračunu moramo o tem razpravljati, moramo pa se zavedati, da en sam proračun vsega tega ne more popraviti, lahko pa k temu prispeva.

V Levici zato zagovarjamo stališče, da bi bil idealen saldo tega proračuna nekje na pozitivni ničli in nasprotujemo kakršnekoli varčevanju, ker je razvojno škodljiv, zato bomo pri odloku, o katerem odločamo danes, glasovali vzdržano. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, za vaše stališče.

Gospod Jožef Horvat, predstavili boste stališče Poslanske skupine Nova Slovenija - krščanski demokrati.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani gospod minister za finance, drage kolegice in kolegi!

Spremembe Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 povečujejo možnosti za poviševanje odhodkov v različnih finančnih državnih sistemih. Najvišji obseg izdatkov sektorja država za leto 2019 se poviša na 20 milijard in 610 milijonov, kar prinaša povečan obseg izdatkov za skoraj milijardo in 100 milijonov. Najvišji obseg izdatkov za državni proračun za leto 2019 se poveča na 10 milijard in 160 milijonov, kar prinaša povečan obseg izdatkov za skoraj pol milijarde.

Na zadnji seji smo obravnavali več zakonskih predlogov Nove Slovenije s področja davkov, s katerimi bi lahko vsem državljanom pustili nekaj več od tega, kar s svojim delom zaslužijo. Lahko bi se skupaj dogovorili, koliko tega bi proračun še zmogel, ter glede na to k zakonskim predlogom vložili skupne amandmaje. Pa smo se namesto tega žal veliko naposlušali o tem, da bi denar kar izginil. Spoštovani, denar ne bi izginil, ampak bi ostal pri tistih, ki so zanj trdo delali, ga zaslužili in so do njega tudi najbolj upravičeni. Poslušali smo tudi o tem, kako je zmanjšanje davčnih bremen

davkoplačevalcev popolnoma nedopustno, ker v proračunu ni mogoče nadomestiti sredstev.

Danes pa obravnavamo odlok, ki izdatke sektorja država povečuje za milijardo in 100 milijonov. In kje ste kar naenkrat dobili ta sredstva, če ne ravno od davkoplačevalcev, ki jim na drugi strani ne privoščite vsaj za nianso zmanjšanja davčnih bremen in povišanja neto plač na eni strani, na drugi strani pa bi gospodarstvu ostalo več denarja za investicijska vlaganja, ker brez investicijskih vlaganj ni razvoja.

Fiskalni svet na drugi strani razumljivo opozarja na izrazito povečanje javne porabe. Do tega je kritičen, saj to ne zagotavlja ustrezne podlage za srednjeročno vzdržnost javnih financ. Ob upoštevanju fiskalnega pravila bi morali v skladu z njihovim stališčem v letu 2019 predvidene izdatke zmanjšati za 270 milijonov evrov. Presežek sektorja država bi se na tak način moral gibati okrog 1 odstotka BDP. Predsednik Fiskalnega sveta gospod Davorin Kračun je izpostavil, da bi se bilo v sedanjem državnem trošenju treba zavedati, da se gospodarstvo giblje ciklično. Trenutno smo na vrhu cikla, prej ali slej pa bo prišlo poslabšanje, ohlajanje nekaterih segmentov gospodarstva pa je že dejstvo.

Če danes ne bomo pazljivi pri javnofinančnih izdatkih, se lahko zgodi, da bi v času krize bili prisiljeni zmanjšati državno trošenje. Kako neprijetno je to, pa smo spoznali pred šestimi leti z Zakonom o uravnoteženju javnih financ. Če bi v skladu s predlogom Sveta porabo zmanjšali le za 270 milijonov evrov, to ne bi pomenilo varčevanja, saj bi se poraba še vedno povečala za kar 830 milijonov evrov.

Vlada je na mnenje Fiskalnega sveta odgovorila več ali manj s pavšalno navedbo, da želi s tem povečanjem proračunskih izdatkov spodbujati dolgoročno gospodarsko rast in ustrezno prerazdeljevati dohodek.

Ker Vlada ni utemeljeno odgovorila na stališče Fiskalnega sveta, v Novi Sloveniji predloga odloka ne bomo podprli.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, za vaše stališče.

Gospod Vojko Starović v imenu Poslanske skupine Stranke Alenke Bratušek. Izvolite.

VOJKO STAROVIĆ (PS SAB): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani!

Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 omogoča realizacijo – ne popolno, ampak delno realizacijo vseh tistih pravic, o katerih je bilo govora v zadnjih tednih v tem državnem zboru.

Fiskalni svet sicer meni, da bi ob upoštevanju domačega fiskalnega pravila maksimalni izdatki sektorja država v letu 2019 morali biti nižji za okrog 270 milijonov. To bi

zahtevalo reze v tistem, o čemer smo govorili v preteklih tednih.

Pred očmi ne moremo imeti zgolj golih števil, temveč tudi ljudi. Same gole številke imajo premalo stika z realnim svetom. Spregledajo upokojence, ki že predolgo čakajo na zaslužen izboljšanje svojega gmotnega položaja in ki do določene mere še vedno nosijo breme varčevanja. Ne zajamejo občin, ki se prav tako že leta borijo z razkorakom med stroški, ki jih imajo iz naslova zakonskih obveznosti, in dejanskimi stroški. Ne upoštevajo niti javnih uslužbencev, med katerimi še številni delajo za res mizerno plačilo. Vsi naštet primeri bi v primeru napotka glede 270 milijonov še naprej ostali prikrajšani.

Država pač mora sprejeti ustrezne odločitve in skušati delovati čim bolj uravnoteženo. Na eni strani spoštovati določena merila, ki nam jih je postavila naša širša skupnost oziroma Evropska komisija, na drugi strani pa stremeti, da se državljanom zagotavljajo ustrezna blaginja in pravice. 0,4 odstotka je po našem mnenju neka mera, ki ohranja zadovoljivo ravnovesje med enim in drugim. Tu, med nami v Državnem zboru so prisotni različni pogledi, kako bi se morala država opredeliti glede presežka ali primanjkljaja. Medtem ko eni zagovarjajo primanjkljaj, ki pospešuje potrošnjo – državna potrošnja pospešuje gospodarstvo –, drugi pred njim svarijo in kot pravo zadevo ocenjujejo edinole presežek. 0,4 se zdi neka sredina in strinjamo se z ministrom, da gre za odstotek, ki nam lahko na eni strani zagotovi ustrezno uspešnost zmanjševanja javnega dolga, na drugi pa naslovitev različnih socialnih kategorij.

Po letih krize in životarjenja številnih posameznikov se nam zdi edino pravilno, da smo naredili konec varčevalnim ukrepom in prvi korak naredili na področju socialnih transferjev. Prav se nam zdi tudi, da bo – kot je napovedal minister – v letu 2020 na vrsti razvoj, ki je prav tako v krizi plačal svoj davek.

V Stranki Alenke Bratušek ponavljamo, da Slovenija potrebuje stabilno, inovativno in trajnostno naravnano gospodarstvo. Do tega pa seveda ni mogoče brez investicij v razvoj.

V preteklih letih nam je uspelo stabilizirati finančni sistem in ustvariti pogoje za vnovičen zagon gospodarstva. Pot do tega je bila trnova in zahtevna in če kdo to ve, vemo prav v Stranki Alenke Bratušek. Zdaj moramo biti pa zelo previdni, da vseh svojih naporov in truda ne zapravimo. Prepričani smo, da sta ohranjanje presežka in stremenje k zmanjševanju javnega dolga prava usmeritev in prava pot za doseg tega cilja.

Kot rečeno, je sprejetje predloga, o katerem danes razpravljamo, nujno za uresničitev določenih pravic, zato ga bomo v Poslanski skupini Stranke Alenke Bratušek soglasno podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji bo stališče predstavil gospod Robert Polnar v imenu Poslanske skupine Desus.

Izvolite.

ROBERT POLNAR (PS DeSUS): Spoštovana gospa podpredsednica, gospe poslanke, gospodje poslanci!

V modernih državah, ki se pri načrtnih razdelitvi dobrin in storitev prednostno opirajo na moč prostega trga, ima vlada pomembno vlogo na nekaterih ključnih področjih. V povezavi z našo današnjo razpravo velja omeniti vsaj tri: reguliranje fiskalnega sistema, vzdrževanje in razvijanje pogojev za konkurenčnost in skrb za tiste, ki ne morejo sami skrbeti zase. Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja države za obdobje od 2018 do 2020 s predlaganimi spremembami za leto 2019 lahko interpretiramo tudi kot odgovor na vprašanje, kako vlada izpolnjuje svoje fiskalne in gospodarske odgovornosti.

Čim večji bruto domači proizvod oziroma zmerna stopnja rasti gospodarstva, čim večja zaposlenost aktivnega prebivalstva oziroma čim manjša nezaposlenost, zmerna inflacija, stabilen in naraščajoč neto izvoz – to so generalni cilji državne ekonomske politike, ki so lahko znotraj spleta makroekonomskih kazalcev pogosto medsebojno nezdružljivi, celo izključujoči, kar je dobro vedeti ob izrekanju morebitnih diskreditirajočih in zanikovalnih ocen. Raven najvišjega obsega izdatkov se zvišuje in je kompenzirana s povišanimi prihodki, zlasti davčnimi, kar dokazuje tezo, da so davki tisto, kar plačujemo za civilizirano družbo.

Za Poslansko skupino Desus je ključnega pomena financiranje pokojnin. Izdatki bodo v letu 2019 za 219 milijonov evrov višji od ocenjene realizacije v letošnjem letu. Višina sredstev, namenjenih za pokojnino, predvideva redno usklajevanje pokojnin v višini 2,8 odstotka in izredno usklajevanje v višini 1,5 odstotka, zato ker bo gospodarska rast v letu 2018 presegla 4 odstotke bruto domačega proizvoda. To potrjuje tudi zadnja, najnovejša napoved Banke Slovenije. Ravno tako je upoštevana že uzakonjena rešitev v Zakonu o izvrševanju proračunov, ki je določila v okviru izdatkov za pokojnine letni dodatek s petimi razredi. To omogoča, da bodo najvišji znesek prejeli upokojnenci z najnižjimi pokojninami.

Zniževanje javnega dolga in ustvarjanje proračunskega presežka sta glavna vmesna cilja. Z njima se strinjamo, čeprav je vselej možna doktrinarna razprava o tem, kako ravnati v pojemačo konjunkturi, o kateri ni mogoče časovno določiti nastopa pričakovanega recesijskega cikla.

Vlada je raven presežka države povečala s prvotno predvidenih 0,2 odstotka bruto domačega proizvoda na 0,4 odstotke. Ob

upočasnjevanju gospodarske rasti ocenjujemo, da je zastavljen cilj ambiciozen.

Po oceni Fiskalnega sveta je tako zasnovana delno ekspanzivna fiskalna politika neustrezna. Zagotavlja namreč prenizek nominalni presežek sektorja država, predvsem pa nakazuje poslabšanje strukturnega salda v letu 2019. Konceptualne in metodološke razlike med Vlado in Fiskalnim svetom je mogoče tudi ovrednotiti. Vredni so oziroma vredne so 270 milijonov evrov, kar pomeni 1,3 odstotka najvišjega obsega izdatkov sektorja država, ki so 20 tisoč 610 milijonov evrov. Previdna skepsa je na mestu. Še posebej ob dogajanju oziroma ob upoštevanju dogajanja v slovenski ekonomski politiki v zadnjih petnajstih letih. Ne moremo si namreč dovoliti, da se iz lastnih slabih izkušenj ne bi ničesar naučili. Ne kaže pa spregledati, da obstajajo, zgodovinsko gledano, tudi nerešena oziroma nerazrešena vprašanja makroekonomije. Vsaj štiri bi veljalo omeniti: kako naj nosilci ekonomske politike poskušajo povečati naravno stopnjo gospodarske rasti; ali naj nosilci ekonomske politike skušajo stabilizirati gospodarstvo; kako velik problem je proračunski primanjkljaj in katera stopnja brezposelnosti je še vzdržana? Veliko večje, razvitejše in močnejše ekonomije teh vprašanj niso uspele razrešiti, pa je precej verjetno, da tudi nam tega ne bo uspelo.

Gospe poslanke in gospodje poslanci! Stvarnost je mogoče spreminjati samo z osmišljeno politiko in stalnim preizpraševanjem ter analizo lastnih napak.

Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 je temelj za izvrševanje državnega proračuna, za izvrševanje občinskih proračunov ter za izpolnjevanje vseh zakonskih obveznosti pokojninske in zdravstvene blagajne, zato ga bomo v Poslanski skupini Desus podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Hvala lepa za prijazno povabilo.

V naši poslanski skupini tega dokumenta, tega odloka ne bomo podprli. Namreč, odlok še povišuje obseg izdatkov na sektorju država. Konec koncev, mi vemo, da je treba popravljati tisto, kar je Cerarjeva vlada zavozila, ko je zaposlil 11 tisoč novih javnih uslužbencev, in to ne na tistih mestih, kjer bi jih moral, recimo, v bolnišnicah, na policij, v vojski, ampak tam, kjer je njemu odgovarjalo. Zato je treba zdaj popravljati tiste napake in to popravljanje nas bo veliko stalo. Umar je rekel, da se bo BDP znižal s 4,4 na 3,7, rast zaposlenosti bo padla z 2,8 na 1,5, izvoz se bo

znižal z 8,2 na 6,6 in tako naprej. Skratka, vse skupaj gre navzdol.

Dejstvo je, da so v Nemčiji že hude priprave na krizo, ki prihaja leta 2020, in Nemci krčijo vse izdatke, konec koncev pa tudi njihova gospodarska rast omahuje. Dejstvo je, da se bo gospodarska rast v letu 2019 upočasnila, in to bi morali sprejeti in upoštevati. Ampak ne, pri nas se sprejemajo nove in nove obremenitve državnega proračuna in me zanima, kaj bo potem, ko bo treba to izplačevati. Kakor kaže, bomo najemali še nove kredite, še bolj zadolžili državo in potem počakali, da ta mandat mine, in naj se s to zadevo potem ukvarja naslednja vlada, ki bo prišla. Tisti, ki bodo zdaj to sprejemali, si bodo umili roke in – kaj bo iz tega? Nič! Kriv tako ali tako ne bo nihče, ker v Sloveniji nikoli nihče ni nič kriv, razen tistih, ki ukradejo en sendvič, ker so preveč lačni. Tisti potem dobijo za šest mesecev zastonj stanovanje v zaporu, pa so vsaj takrat preskrbljeni, ker drugače država ne skrbi za ljudi.

Bojim se, kaj bodo na to rekli upokoјenci, ne danes, ker danes ne razumejo tega. Tudi Desus, na žalost, ne razume, ampak bo razumel, ko bodo upokoјenci šli v neko drugo stranko in volili za neko drugo opcijo, ne več za Desus. Takrat bo pa prepozno in bodo rekli, gospodje, imeli ste priliko, pa niste ničesar naredili, podprli ste vse te obremenitve, zaradi česar bomo mi še manj dobili v žep. Seveda, ker bo rast zaposlenosti padla, pomeni, da se bo tudi socialna obremenitev dvignila, kajti ti ljudje bodo šli na socialo in dobivali socialno pomoč. Že tako ali tako je v tej skupini, ki prejema socialno pomoč, ogromno lenuhov, vsaj 70 % je takih, ki nočejo delati, ker jim je več do tega, da sedijo doma, dobijo podporo, potem pa še malo na črno in dobi več, kot dobi nekdo plače za 8 ur dela vsak dan. Tudi to je ena totalna anomalija, ki jo je Cerarjeva vlada vpeljala oziroma še nadgradila v tem slovenskem političnem in gospodarskem prostoru. Ne vem, pri nas, zgleda, se ne ve, ne bere se niti stara slovenska literatura, da bi vedeli, da en pregovor pravi, slovenski, stoletja star ali pa še več: Kdor ne dela, naj ne je. Pri nas je pa tako: Kdor ne dela, naj je še bolje kot tisti, ki delajo. To je zdaj nov slovenski pregovor. Na žalost je takšen.

Fiskalni svet opozarja na vse skupaj, ampak Vlada se na to poživlja, tako da se človek vpraša, ali je Fiskalni svet sploh še smiseln, ker ga Vlada ne upošteva. Vlada si misli, vi trobite, kolikor vam prija, mi bomo naredili po svoje.

Produktivnost v Sloveniji v primerjavi z Evropsko unijo je pod povprečjem. In kaj je Vlada naredila na tem področju? Nič! O teh ukrepih, ki bi zvišali produktivnost, ne slišimo nič. Ne vemo, kaj se dogaja, ker se nič ne dogaja. Tudi v primerjavi s povprečjem Evropske unije namenja v deležu BDP več sredstev za zaposlene v javnem sektorju, kot je to v Evropski uniji. Spet se lahko vprašamo, zakaj je to. Tukaj noter je spet razmišljanje o tistih 11 tisoč

zaposlenih, pa tudi o teh predvidenih novih, ne vem, ali 6 ali 10 državnih sekretarjev, od katerih naj bi eden skrbel za to, da bi se tisti mladinci, ki bežijo iz Slovenije zaradi slabega položaja, ki ga je ustvarila Vlada, ta in prejšnja – v prvi vrsti prejšnja, ta samo nadaljuje tisto delo –, da bo tiste fante in dekleta vabil nazaj v Slovenijo. Pa, kdo bo prišel sem nazaj, kdo? Znanje ni cenjeno, pamet ni cenjena, ampak v Sloveniji velja nekako, bi rekel, sistem angleške travice. Če ena bilka pogleda ven iz povprečja, jo je treba porezati. Pri nas je treba porezati glave, ki drugače razmišljajo, ki pametno razmišljajo in hočejo delati, kajti ti ljudje kvarijo povprečje; kvarijo povprečje, ki pa je v podpovprečju glede na našo okolico. Lahko bi se zgledovali po Avstriji, Madžarski, Italiji. Konec koncev Srbija nas prehiteva, Bosna nas dohaja, Hrvaška je tu nekje kot mi, Romunija in Bolgarija sta nas že prehiteli, da ne govorim o tem, kje so državne višegrajske skupine. Nekoč smo rekli, Čehi ... Ja, daleč, daleč pred nami so! In kaj še imajo? Stabilno vlado, imajo ljudi, ki jih skrbi za lastni narod, ne pa za leporečje in lezenje v spodnji del hrbta Evropski uniji in njihovim adlatusom, ki tukaj blebetajo. Seveda, če oni dovolijo, da se jim kam zleze, naši se zelo trudijo. Včasih jim dovolijo, včasih tudi ne, odvisno od alkoholiziranega stanja vodilnih v Evropski uniji.

Skratka, Vlada bi se morala bolj kot z razdeljevanjem sredstev iz državnega proračuna ukvarjati s strukturnimi ukrepi in s tem, kako bo napolnila državni proračun. Tega nimamo.

Zanimivo je to, da je Vlada zdaj namenila Revozu 6 milijonov evrov za razvoj novega avtomobila Renault. Kot vemo, je Revoz francoska firma. Francozi ne puščajo tukaj nobenega denarja, ne vlagajo v infrastrukturo, ne vlagajo v nobena športna društva ali v kakšne kulturne ustanove na Dolenjskem. Denar pobašejo in ga peljejo ven. Naša vlada jim bo dala še 6 milijonov! In če pogledamo strukturo tistih, ki delajo v Revozu, se človek vpraša, zakaj moramo podpirati hrvaške delavce, kajti konec koncev ogromno število delavcev, ki dela tam, pride s Hrvaške in se vrne na Hrvaško. Tam od njih kakšnega velikega denarja mi ne bomo imeli. Mislim, da če bi preostalim slovenskim delavcem razdelili 6 milijonov evrov na leto, bi imeli čistejšo pokrajino, nobene ekološke obremenitve, ljudje bi dobro živeli pa še delati jim ne bi bilo treba. Kajti to, da ti ni treba delati, to je en postulat slovenske politike, ki ga hoče izpeljati. Žal je po navadi to tako, da tisti, ki nočejo delati, visijo na socialnih podporah.

Vlada razmišlja samo o tem, da bodo ti ljudje volivci, ki jim bodo dali na naslednjih volitvah glas in vlečejo pa noter še ljudi od vsepovsod, v glavnem s Kosova, tiste najmanj izobražene s celimi družinami. Pride nekdo, ki pravi, da bo delal v Sloveniji pa tukaj dobiva socialo, pripelje celo družino, dela v Nemčiji, v Belgiji, v Avstriji ... In kaj se dogaja? Če greste malo pogledat po upravnih enotah, boste videli, da je na določenih hišnih številkah nastanjenih

30, 50, v nekaterih primerih tudi več kot 100 ljudi. Ti ljudje dobivajo socialno podporo, kajti privlekli so poleg sebe še svojo družino, mamo, staro mamo, teto, strica, bratranca, njihove otroke, njihovo daljno žlahto in to seveda obremenjuje državo.

Tega država noče narediti, da bi to sčistila. Raje obremenjuje vse skupaj in si misli: Piši me nekam, vzeli bomo kredit, plačevali ga bodo tako ali tako Slovenci. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Marko Pogačnik.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani minister, kolegice, kolegi!

Pred nami je ocena skladnosti odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja države za obdobje od leta 2018 do leta 2020.

V Slovenski demokrati stranki ugotavljamo, da sta se ta vlada in koalicija odločili za sila neobičajno in nenavadno pot, ki ni bila praksa prejšnjih vlad. Dejstvo je, da smo v Državnem zboru že obravnavali zakon o izvrševanju proračuna za leto 2019, da imamo sedaj odlok o okviru za pripravo proračunov od leta 2018 do leta 2020, nimamo pa še rebalansa proračuna za leto 2019, ki pa bo seveda nujen, kajti tako iz dokumenta zakona o izvrševanju proračuna kot odloka za pripravo proračuna za leto 2018 do leta 2020 je to razvidno.

Sila nenavadno je tudi, da imamo pred sabo dokument, ki govori za obdobje leta od 2018 do leta 2020, Vlada pa napoveduje v tem dokumentu samo spremembe za leto 2019. Spoštovani, spoštovana Vlada, spoštovana koalicija, kaj je za leto 2020?

V Slovenski demokrati stranki delimo mnenje s Fiskalnim svetom, Fiskalni svet je dal bolj kot ne negativno mnenje za odlok o proračunu. Fiskalni svet po predlogu predloga ugotavlja, da je načrtana ekspanzivna fiskalna politika v letu 2019 prociklična in kot takšna ne bi bila v skladu z zakonodajo. Predvideni nominalni presežek, ki se bo glede na leto 2018 sicer znižal, in krčenje deleža dolga sektorja države v bruto domačem proizvodu v pretežnem delu izvirata iz trenutno visoke gospodarske rasti. Posledično naj bi prišlo do ponovnega ustvarjanja strukturnega primanjkljaja, kar bi Slovenijo oddaljilo od zagotavljanja srednjeročne vzdržnosti fiskalne politike. Fiskalni svet ugotavlja tudi, da skupni okvir tako ne nakazuje usmeritve fiskalne politike za nekaj naslednjih let, kot tudi to nalaga zakonodaja. S tem Slovenija ostaja brez kredibilnega in konsistentnega srednjeročnega proračunskega okvira.

Še več. Vlada si je privoščila oziroma Odbor za finance, da Fiskalni svet sploh ni bil povabljen na matično delovno telo, ki je obravnavalo ta odlok in v Slovenski demokrati stranki smo prepričani, da je to velika blamaža, ki si je v prihodnosti Odbor za finance in seveda koalicija, ki je odgovorna za vodenje tega odbora, ne more privoščiti.

V Slovenski demokrati stranki ugotavljamo, da glede na podatke, ki jih je posredovala ta vlada, da bo proračun za leto 2019 predvsem socialno usmerjen, vsekakor pa proračun za Slovenijo ne bo usmerjen razvojno, kar na srednji in dolgi rok za državljane in državljane Republike Slovenije ne bo pozitivno.

V Slovenski demokrati stranki vsaj iz podatkov, ki jih je predložila sedanja vlada in sedanja koalicija, lahko ugotavljamo, da se bo nadaljevala predvsem politika dodatnega obremenjevanja državljanov in državljanov Republike Slovenije in gospodarstva z novimi davki in višjimi trošarinami in, ne nazadnje, nadaljevala se bo ponovno politika zadolževanja te države. Iz medijev smo lahko včeraj prebrali, da se država namerava v letu 2019 zadolžiti za dodatni 2,1 milijarde evrov.

V Slovenski demokrati stranki takšnega okvirja predloga proračuna ne bomo podprli.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, državljane in državljani Republike Slovenije v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke vsem skupaj zaželim vesele, predvsem pa mirne božične praznike in pa srečno v letu 2019. Hvala. / Oglašanje iz dvorane/

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod poslanec. Tudi vam enako želim.

Kot zadnja bo predstavila stališče gospa Andreja Zabret v imenu Poslanske skupine LMŠ.

ANDREJA ZABRET (PS LMŠ): Hvala podpredsednica. Minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Obravnavani odlok o okviru določa zgornjo mejo izdatkov za blagajne javnega financiranja, njegova sprememba pa bo omogočila pripravo rebalansa proračuna, ki je predviden v prihodnjem letu.

Moramo ga spremeniti, saj zaradi izboljšanja gospodarske rasti pričakujemo višje prihodke, poleg tega pa so bili letos sprejeti določeni zakoni, ki spreminjajo povprečnino, letni dodatek in izredno usklajevanje pokojnin za upokojence, sprejet je bil dogovor o politiki plač v javnem sektorju, dvig minimalne plače in tako naprej.

Slovenija sicer že dve leti beleži visoko, skoraj 5-odstotno gospodarsko rast in tudi prihodnje leto se obeta rast med 3 in 4 odstotki. Na podlagi makroekonomskih kazalnikov in ocene realizacije za leto 2018 se ocenjuje, da bodo davčni prihodki v prihodnjem letu višji za

375 milijonov evrov. V večji meri se dodatni prihodki odražajo v višji pobrani akontaciji dohodnine, ocenjuje se, da bo ta višja od ocene realizacije za leto 2018 za približno 132 milijonov evrov.

Fiskalni svet v svojem mnenju Vladi priporoča za 270 milijonov manj načrtovanih izdatkov sektorja država v prihodnjem letu. Vendar je ob tem pomembno izpostaviti, da smo v okviru zahtev Pakta stabilnosti in rasti iz postopka preseženega primanjkljaja izstopili pred tremi leti in se za to prioriteto osredotočamo na doseganje skladnosti s pravilom dolga.

Z zastavljenimi javnofinančnimi načrti bo ta skladnost tudi še naprej zagotovljena. Z načrtovano dinamiko bo t. i. maastrichtski kriterij pod 60 odstotkov dolga v odnosu na BDP izpolnjen konec srednjeročnega obdobja v okviru te vlade. Podatki kažejo, da je pri zmanjševanju javnega dolga ta trenutek od nas v Evropski uniji boljša samo še Irska. Tako bomo v času gospodarske rasti poskrbeli tudi za socialno ogrožene kategorije, zmanjšali javni dolg in imeli proračunski presežek.

Se pa v Poslanski skupini Liste Marjana Šarca zavedamo, da bomo v bližnji prihodnosti morali opraviti temeljit razvojni premislek, ki bo vseboval tudi odgovor na izzive demografskih gibanj. Glede na razpravo, ki se je odvila na matičnem delovnem telesu, kjer je ena stran izražala željo po še večjih izdatkih za socialo, druga stran pa nujno varčevanje v času debelih krav, mislimo, da je predlog odloka uravnotežen in da gre kljub izrazito socialni noti v smeri vzdržnosti javnih financ, saj si konec koncev nihče ne želi proračunskih primanjkljajev. Zato bomo odlok soglasno podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

S tem smo zaključili predstavitev stališč poslanskih skupin in prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu odloka.

Besedo prvi dobi gospod Jože Lenart, pripravi pa naj se gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽE LENART (PS LMŠ): Hvala za besedo, predsedujoča.

Kakšen dan nazaj smo dobili očitek, da v LMŠ ne razpravljamo, da se ne vključujemo v razprave. Nimam sreče danes, ko sem se odločil razpravljati, pa nimam poslušalcev s te druge strani. / oglašanje iz dvorane/ Ja ... / smeh/

Okvir določa zgornjo mejo izdatkov za blagajne javnega financiranja in omogoča pripravo rebalansa proračuna za leto 2019. Odlok moramo spremeniti, ker zaradi izboljšanja gospodarske rasti pričakujemo višje prihodke, ki jih namenjamo predvsem državnemu proračunu, na podlagi izpogajanj s sindikati in drugimi nastalimi spremembami, pa tudi iz prejšnjega obdobja; za občinski proračun s povprečninami,

nekoliko nižji so izdatki za pokojninsko blagajno in za zdravstveno blagajno, ki je še kako pomembna. Z dvigom minimalne plače nismo posegli samo v javni sektor, ampak precej širše, v zasebni sektor, ki nam bo preko akontacij dohodnine poleg ugodnih gospodarskih rasti zagotovil, da lahko izpolnimo povečanje odhodkov. Z dvigom minimalne plače bo povišana tudi potrošnja, ki bo dodatno vplivala preko drugih davkov, kot so DDV, na dodatne prihodke in dodatno rast bruto družbenega prihodka in dodano vrednost kot temeljnih kazalcev uspešnosti države.

13. vrh gospodarstva si je zadal smeje cilje v srednjeročnem obdobju, in sicer 2 tisoč 300 evrov povprečne plače, dvig dodane vrednosti na 60 tisoč evrov na prebivalca, oboje predstavlja 35-odstotni dvig na sedanje stanje. Trinajsta vlada si je pa zadal dvig minimalne plače na 700 evrov do 1. 1. 2020, to je nekoliko manj kot pa 10 odstotkov. Seveda tega posega praktično ne bi smelo biti, tu bi moralo tržno gospodarstvo samo odreagirati na takšen ukrep. Skupina gospodarstvenikov se je uprla dvigu minimalne plače, da jih bo to uničilo, tako rekoč. Sprašujem se, kako bo dosežen dvig povprečne plače za 35 odstotkov, če je pa problem dvigniti minimalno plačo za 10 odstotkov. Kje bodo podjetniki dobili kadre, če bo plača na ravni praga revščine? Kako bomo dvignili dodano vrednost na 60 tisoč na zaposlenega z minimalnimi plačami na pragu revščine? To ne zagotavlja produktivnosti, takšne plače ne spadajo v visoko tehnološke dejavnosti, v delovno intenzivnih panogah dosegamo dodano vrednost na zaposlenega pod 30 tisoč. Ne moremo postati razvojno odlična družba z minimalnimi plačami na pragu revščine, to enostavno ne gre.

V zadnjih tednih smo obravnavali predloge zakonov za znižanje davkov: DDV, s področja Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, Zakona o dohodnini, na podlagi katerih bi se morali odreči krepko preko milijardi davčnih prihodkov. V zadnjih tednih smo obravnavali tudi predloge zakonov za dodatne socialne transferje, za dodatne pomoči na različnih področjih, ki skupno predstavljajo tudi kar nekaj sto milijonov. Ves čas te vlade nas opozarjate o fiskalnem pravilu, ki ga baje kršimo, ker ne dosegamo višine 1 odstotka BDP, dr. Kračun celo govori o proračunskem primanjkljaju. Ko je v nekem momentu pobegnil duh iz steklenice, da se krčijo socialni transferji za dosego dovolj visokega proračunskega presežka, sem imel zasut Facebook s strani NSi kolegic s Koroške, da mi bo že predsednik NSi in gospod Jožef sam povedal, kaj se gredo. Naj preberem Egona Zakrajška, ki se spozna, kako je treba voditi državo. Vendar, ali vemo, kje živi in deluje Egon Zakrajšek? V državi trdega kapitala! V državi, kjer BDP obvladuje vojaška industrija, kjer fiskalno politiko vodijo bančne sfere, ki obvladujejo cel svet; v državi, kjer ljudje umirajo, če zbolijo, ker se poživljajo na socialne

transferje. Naš rojak Egon Zakrajšek je strokovnjak za sisteme trdega kapitalizma, v tako socialni državi, kot je naša, pa, žal, zmrzne; in to je tudi sam priznal.

Kako bi bil danes videti na mizi predlog proračuna 2019, če bi sprejeli predloge zakonov za znižanje prihodkovnih strani in povišanje odhodkovnih strani? Priznajmo, da bi lahko zaprli trgovino in odšli na volitve!

Pred dnevi sem prejel vljudnostni vprašalnik novinarja, med katerim je bilo tudi vprašanje, katero nadnaravno moč si želim imeti, in moj odgovor je bil: videti človeka, če res verjame v to, kar govori. Kolegica na tej strani nam je zadnjič očitala, da se poslanci LMŠ ne oglašamo in ne razpravljamo na njihove predloge. Poslanci LMŠ pripravimo strokovna in jasna stališča na nesprejemljive predloge zakona in potem spremljamo in sledimo razpravi in se oglasimo, kadar je res treba. V vmesnem času pa že sledimo drugim nalogam, ki jih rešujemo. Torej z enim ušesom smo v razpravi, z glavo smo pa v networkovem sistemu z našimi ministrstvi, z našimi sodelavci, ki iščejo rešitve za zdravstvo, racionalizacijo in učinkovitost celotne državne uprave, racionalizacijo informacijskih sistemov in učinkovitost izgradnje infrastrukture in bi še lahko naštevali.

Zame je današnji dokument dober, sedaj se pa grem ukvarjat z dejstvom, zakaj Slovenec obišče letno zdravnika 4,5-krat, Švicar pa samo 0,6-krat. Torej, kako razbremeniti slovenskega zdravnika in sestro, da ne bo imel v ambulantni dnevno od 50 do 70 pacientov?

Večina poslancev LMŠ prihajamo iz gospodarstva, kjer smo se navadili hitro ukrepati, če hočeš preživeti na konkurenčnem trgu. Če temu ni tako, bi danes, ko se izteka 100 dni te vlade, bila situacija popolnoma drugačna. Tako pa bomo lahko kolikor toliko umirjeni odšli na praznovanje v teh dneh s svojimi najbližjimi in po praznikih nadaljevali načrtano pot.

Zelo sem ponosen na to vlado, na kolegice in kolege v LMŠ, na koalicijske kolege, na kolege na ministrstvih, na lokalne skupnosti in na naše skupno delo. Prav čutim energijo, ki nas obdaja in vedno bolj povezuje. Kolegice in kolegi v opoziciji, vabim vas, da se nam konstruktivno priključite, da bomo lažje dosegli tako potrebne cilje in naredili lepše življenje.

Mirne praznike in veliko pozitivne energije in veliko zdravja, kolegice in kolegi!

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji ima besedo gospod Jožef Horvat. Pripravi pa naj se gospa Ljudmila Novak. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister, drage kolegice in kolegi!

Dragi kolega Jože Lenart, sem vaš zvesti poslušalec, pa še kolegica Ljudmila je tukaj, pa še kolega Pavlin, vem, da niste

zadovoljni z nami, ampak tako pač je. Pa še nekaj, drage kolegice in kolegi iz koalicije, mi smo pripravljeni z vami sodelovati, pokličite nas, pridite z rešitvami, pokličite nas. Dokaz imam, imam dokaz; poslanska skupina zna podpreti ne samo z glasovanjem, tudi z razpravo kakšno rešitev, ki je nujna, ki je interventna, in vem, prav danes zjutraj ta isti minister, katerega rešitev smo podprli, zna tudi nekoliko drugače delati s prostorom – kaj s prostorom, z ljudmi –, kot se je to delalo do sedaj. V 15 minutah smo rešili tri zelo težka vprašanja iz vzhodne Slovenije. Torej, da se, samo če je volja, pa ne, prosim, se deliti na ene in druge. Demokracija je pa pač takšna; eni so v koaliciji, eni smo v opoziciji in nimamo toliko informacij, imamo pa rešitve. Glejte, naše rešitve so zapisane v knjigi s 300 stranmi. Dobil jih je tudi vaš predsednik, ker jih on ni imel, in mu je naš predsednik rekel: "Glej, Marjan, to vzemi, kar ti ni všeč, pa vrzi ven." In tako dalje. Neka nelagodnost je pri obravnavi tega odloka, ki jo nekak vsi čutimo. Ta je zaradi tega, ker ni bilo na Odboru za finance predstavnikov Fiskalnega sveta. Jaz sem v opoziciji, nimam informacij, zakaj ga ni bilo. Cenim, zelo cenim napore predsednika odbora gospod Polnarja, ki je med sejo še hotel priklicati člane Fiskalnega sveta. Zakaj niso prišli, to vprašanje je odprto in bomo te odgovore tudi terjali. Je pa tudi res, glejte, predstavljajte si, da ste vi član Fiskalnega sveta, ki ga ta državni zbor z veliko večino – mislim, da je dvotretjinska – podpre, potem naredijo neki izdelek pa drugi izdelek pa tretji pa peti izdelek, ampak so potem ti izdelki tako rekoč stalno vrženi v koš. Kako bi se vi počutili? Čeprav je to zdaj tudi neko drugo vprašanje.

Kako povečati neto plače? To vsi vemo, o tem vsi govorimo, naše bruto plače so preveč obremenjene, razbremeniti in bodo neto plače višje. Ključno vprašanje pa je, kako povečati bruto plače. Od leta 2014 do spomladi 2018, jaz te analize imam, smo mi bruto plače povečali samo za 4,78 %. Skoraj štiri leta, tri leta pa pol, še ne 5 %, Avstrija 22 %, Nemčija 25 % v tem istem časovnem obdobju. Zdaj se že vsi strinjamo, produktivnost je pri nas problem. Za produktivnost gotovo mora biti odgovorno gospodarstvo – in tudi država. Rezultat je zelo logičen, da imamo nizke plače, če pa smo po produktivnosti približno 20 % slabši kot evropsko povprečje. Naša največja izvozna partnerica, torej ta, ki nam menda povzroča Ahilovo peto, pa je 20 % po produktivnosti nad evropskim povprečjem. Kaj torej mi mislimo, da bi bilo treba narediti? Vlaganja v razvoj. Šel sem pogledat leto 2016; če sem postrgal denar po vseh proračunskih postavkah leta 2016, ki bi lahko predstavljale raziskave in razvoj, sem prišel do vsote 146 milijonov. To je tako zelo navzgor zaokroženo. Če primerjam z Avstrijo, našo severno sosedo, in preračunam glede na njihov BDP in glede na njihovo prebivalstvo in preračunam to na naše razmere, bi morali mi na letni ravni v raziskave in razvoj iz proračuna

vlagati okrog 600 milijonov. Izračun za Slovenijo v primerjavi s Švedsko je 830 milijonov. Verjamem, da tega minister ne more narediti v enem letu.

Dobro bi bilo, da se tukaj poenotimo, ali imamo skupni cilj, da v raziskave in razvoj postopoma vlagamo in pridemo do cilja, ki je 1 % BDP. To piše v naših programih. Res pa je, kolega Lenart, opozicija ne more vlagati reformnih ukrepov. To je kopica zakonov, ki morajo biti usklajeni časovno, finančno in tako naprej, zato je normalno, da po 88. členu Ustave mi vlagamo posamezne zakone. Lahko se tudi odločimo pa recimo naslednjega pol leta ne bomo niti enega vložili, potem pa bodo očitki, kje pa je opozicija, se pa nič ne dela, si plače ne zaslužijo. Kar je tudi res. Kar je tudi res. Na nek način smo mi v Novi Sloveniji zadovoljni že od prve ure, odkar smo se srečali z gospodom ministrom dr. Bertoncljem, ko smo pogledali njegove kompetence, izkušnje, in lahko ga ocenjujem osebno – to je moja osebna ocena – da je, kar se tiče financ, konservativec. Mogoče se sam ne bo s tem strinjal. To je nam všeč. To nam je všeč, nas pa močno skrbi – mene osebno posebej – da je v zadnjem času po brutalnih učinkih Zujfa varčevanje postalo psovka. Varčevanje je postalo psovka. Še enkrat in stotič, nam se je trgalo srce, ko smo sprejemali Zujf, bilo ga je pa nujno sprejeti, ker je bila država pred bankrotom. Lahko pogledate takrat tiste številke, ampak to vam za prihodnost ne bo kaj koristilo, razen za prihodnost nam lahko koristi to, da se na prihajajočo – kdaj bo, ne ve nihče – morebitno gospodarsko krizo moramo pripravljati zdaj.

Vsi ugotavljamo, Umar in tako naprej, da smo nekje na vrhu gospodarskega cikla oziroma da v nekaterih segmentih že beležimo ohlajanje gospodarstva, evropskega, svetovnega. Res je, tu so potem še te razne vojne, trgovinske vojne, ki so res nerazumljiva zadeva, a vse to bo v nas udarilo. Mi moramo kalkulirati tudi, kaj bo po brexitu, čeprav direktne blagovne menjave kaj dosti nimamo – ima pa Nemčija, mi pa imamo z Nemčijo največ. To se bo poznalo. Tukaj v tem pogledu – zdaj se kdo sprašuje, zakaj pa zdaj ta gospoda ministra tako hvali – sem na nek način pomirjen, smo pomirjeni, da ima dr. Bertoncelj le iz gospodarstva skoraj četrstoletne izkušnje, in gotovo je bil uspešen menedžer. Nisem šel gledat poslovnih rezultatov, ampak če ne bi bil uspešen, ne bi tako dolgo bil v poslovodstvu različnih pomembnih korporacij doma in v svetu. To nas navdaja z nekim upanjem, ker trdimo, da potrebujemo v Sloveniji novo ekonomsko politiko. Potrebujemo. Se strinjam, ta ne bo šla čez noč, predvsem pa bomo mi vztrajali na tem, to pa že kar napovedujem, gotovo bomo vlagali kakšne amandmaje na rebalans proračuna za leto 2019, če ne bomo zadovoljni s sredstvi za raziskave in razvoj. Ne more država financirati tržnih raziskav, to je najbrž vsem jasno, mora pa država financirati tiste raziskave, ki dejansko

potem najdejo svojo aplikativno vrednost v gospodarstvu.

Gospe in gospodje, mi smo prepričani, da država mora narediti vse, da iz navdihujočih zamisli nastanejo potem odlični tržni produkti in storitve. Mi imamo veliko ljudi, ki imajo zelo dobre ideje, navdihujoče ideje, včasih se zdijo odštekane, potem pa, če malo pomisliš, pa vidiš, da lahko iz tega nastane en odličen produkt, ki se prodaja po celem svetu. Razumem tudi, da ta je vlada na svojih funkcijah 100 dni. Smo objektivni, nismo pričakovali, da bi se zdaj že iz rebalansa proračuna za leto 2019 nekako lahko videla nova ekonomska politika, za leto 2020 pa to pričakujemo. Pred tem pa seveda ustrezne zakonske spremembe, ki bodo učinkovale od 1. 1. 2020. Upam, da se bomo znali pravi čas modernizirati. Seveda ne gre samo za ekonomsko politiko, permanentno govorimo o nujnosti modernizacije zdravstvenega sistema, o nujnosti modernizacije šolskega sistema in tako dalje. Rad bi pa enkrat tudi od gospoda ministra slišal, mogoče zdaj to ni primer ali pa je, ko govorimo o financah, kaj misli o večjem angažmaju zasebnih sredstev. Država preprosto ne bo zmogla zadovoljiti vseh teh potreb, ki so vsak dan večje. Saj gospod minister razume, o čem govorim. Enkrat bi se morali tudi o tem pogovoriti, ali je prepovedano vlagati zasebna sredstva recimo za boljše zdravje državljanov, ali je prepovedano vlagati zasebna sredstva za izboljšanje šolskega sistema in tako dalje in tako dalje. Enkrat se moramo tukaj o tem pogovoriti in po možnosti doseči tudi nek konsenz. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednja ima besedo gospa Ljudmila Novak, pripravi pa naj se dr. Darij Krajčič. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Lep pozdrav, spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Po navadi se nisem spuščala v polemiko s kolegom Mescem, ker se mi zdi, zakaj bi jaz razpravljala in protestirala, če govori opozicija. Ker pa je Levica sedaj nadkoalicijska stranka ali pa najpomembnejša koalicijska stranka, kot pravimo, pa bom komentirala to, o čemer je govoril kolega Luka Mesec. Namreč ko je govoril o trošenju, sem ugotovila, da že vse življenje napačno varčujem oziroma napačno ravnam s svojimi financami. Govoril je, kako je treba več in več trošiti. Seveda ima nekdo koristi od tega, če grem jaz v trgovino pa kar naprej zapravljam pa zapravljam, samo jaz sem, pravzaprav, vedno revnejša, ker potem mi ne ostane za tisto, kar je pa zelo pomembno, ne morem si kupiti večjih stvari, ne morem, nimam denarja, takrat ko pride kriza, pa bi jo morala prebroditi, ker sem prej vse znosila v trgovino. To je tisto trošenje in trošenje in trošenje – seveda, trgovci so imeli od tega koristi, tudi

država z dedevjem, jaz sem pa postala vedno bolj revna. Ta demagogija, kako s trošenjem napredujemo, se vedno znova pojavlja. Videli smo, kaj se je zgodilo v Grčiji, ko so trošili in trošili, najemali kredite, najemali kredite, dokler niso padli v luknjo. In tukaj so grde Nemčija in banke, ki so zahtevale nazaj denar, ki so jim ga posodile, ker so reveži tako lahkomišelnost jemali kredite. Seveda, smili se mi prebivalstvo, ki je čedalje bolj revno, ampak takšna politika pa vendarle ne more voditi v razvoj in napredek.

Potem je Luka Mesec govoril o tem, kako je treba vlagati v raziskave in razvoj. Tukaj se pa popolnoma strinjam. Premalo damo denarja za raziskave in razvoj, ampak on govori samo, da je treba vlagati v raziskave in razvoj v državnih inštitucijah, v šolstvu, tam kjer se delajo temeljne raziskave, vedno pa nasprotuje temu, ko mi govorimo, da moramo pustiti podjetjem več denarja, da bodo lahko vlagala v razvoj gospodarstva. Tukaj smo pa grdi neoliberalci, ki ščitimo bogate in jemljemo revnim. Veste, če podjetja vlagajo v razvoj, raziskave, seveda tudi moramo vlagati v temeljne raziskave, in v to vlagamo veliko premalo, če pa podjetja vlagajo v razvoj in raziskave in dobro plačajo svoje izobražene kadre, ki jih potrebujejo, zato da se podjetje razvija, potem pa imajo od tega veliko tudi tisti na nižjih delovnih mestih in niso potrebne minimalne plače. Jaz sem za to, da ima čim manj ljudi minimalno plačo, da jih ima čim več boljše plače, ampak tukaj pa seveda nastopi vloga požrešne države. Kolikokrat smo v tem parlamentu govorili o tem, da je treba uvesti razvojno kapico, da ne plačajo davkov in prispevkov tisti najboljše izobraženi, ki takoj padejo v najvišji plačilni razred? Kaj se nam pa sedaj dogaja? Jokamo, ker odhajajo naši najbolj izobraženi kadri v tujino.

Samo pojdite v severovzhodno Slovenijo, kamor jaz grem velikokrat, ker sem od tam doma, ko ljudje iz dneva v dan hodijo čez mejo v službo, potem se pa tja preselijo, ker imajo višje davčne olajšave, ker je njihovo znanje cenjeno, ker jim ob enaki bruto plači, kot je pri nas, tam več ostane v žepu, seveda, potem pa lahko tudi več trošijo. Nazadnje sem bila v soboto, koliko takih vsakdanjih primerov so mi povedali, ker jih boli, ker se preselijo tja čez mejo in potem počasi – seveda so naši, ampak potem otroci ali pa vnuki počasi ne govorijo več slovensko. Tako da se slovenska narodna skupnost na Štajerskem ali po domače manjšina, ker imamo tam tudi priznane manjšine, iz dneva v dan močno povečuje. Da ne govorimo o zdravstvenem osebju, ki hodi tja, in bo Maribor ostal brez kadrov, pa še kje drugje. Kolikokrat smo predlagali, dajmo, zvišajmo to znižanje splošne davčne olajšave oziroma zvišanje na 7 tisoč evrov, da bi zmanjšali tisto razliko med avstrijsko, ki je 11 tisoč, in slovensko, pa vedno naletimo na gluha ušesa. Kolikokrat smo predlagali razvojno kapico pa še veliko takih ukrepov, pa pravite, da

nasprotujemo vašim predlogom. Verjetno smo mi 500-odstotno vaše predloge podprli v primerjavi s tem, kolikokrat ste vi podprli naše predloge. A veste, da je tudi za opozicijo to zelo destimulativno, da veš, da je nekaj dobro, pametno, potrebno, vi se pa sklicujete na celovito ureditev, ki je ni od nikoder, in vse zavrnete? Kako si potem vi predstavljate, da lahko mi sodelujemo, če pa vse zavrnete, čeprav veste, da je nekaj potrebno? Regresni zahtevki in tako naprej. Pa še marsikaj smo predlagali, koristnega, nujnega, potrebnega. Ali pa včeraj, ko niste želeli izpolniti odločbe Ustavnega sodišča, pa gre za minimalni znesek, zato ker vi že ne boste podpirali cerkvenih šol – pa gre enostavno za državljane. In se bojim – tako kot je bila prva točka danes – da bodo nekoč ti starši, ki so morali plačati obvezno osnovnošolsko šolanje svojih otrok, vložili zahtevek za povrnitev teh stroškov z obrestmi vred. Ker ni bila izpolnjena odločba Ustavnega sodišča.

Skratka, seveda vlagati v raziskave in razvoj, temeljne raziskave in tudi zato podjetjem omogočiti, da zmanjšamo davke, prispevke, zato da lahko vlagajo v razvoj in v kadre. Človeški potencial, človeško znanje, to je vedno bolj potrebno, zahtevano in nujno, če se hoče naše gospodarstvo razvijati. Gospodarstvo pa zaposluje, plačuje davke in prispevke od tega, če država več zaposluje, kot vidimo, 11 tisoč ljudi več zaposlenih v javnem sektorju, požrešna država, povečanje birokracije, s katero smo pa na koncu povsem nezadovoljni, ker ne nagrajujemo tistih, ki so dobri in boljši in učinkoviti, ampak smo egalitarni, za vse enako po nekih lestvicah. In ravno tukaj varčuje država, da bi dala tistim, ki bolje delajo, ki so bolj učinkoviti. To ste se hvalili prejšnji teden. Prav za delovno uspešnost ste prihranili nekaj milijonov. Kako naj bodo ljudje potem motivirani, da bodo delali bolje? Uporabila bom en rek, ki ga kmetje uporabijo, Krava molze pri gobcu. To pomeni, da če jo bomo dobro hranili, bo dobro molzla. Podjetja, ki jim bomo pustili več sredstev, da bodo lahko vlagala v razvoj, bodo nazaj dajala več, ker bodo več delovnih mest nudila, ker bodo dala boljše plače, ker bo delovna sila lahko bolje plačana in tako naprej.

Zakaj varčevati tudi v dobrih časih? Zato ker vsi vemo, da po dobrih časih prihajajo tudi slabi časi, je treba prebroditi krizo in tudi takrat imeti nekaj na zalogi. Zato menimo in poslušamo tudi Fiskalni svet, da je v teh zelo dobrih časih država premalo dala na stran, premalo privarčevala oziroma – ne vem, kako bo z raznimi reformami, ki so nujno potrebne, ker vemo, da se bo število upokojencev zviševalo, ker se, hvala bogu, tudi starost prebivalstva povečuje, kar pa seveda prinaša tudi več pokojnin, več potreb v zdravstvu, na žalost imamo tudi manjšo rodnost in še izseljevanje mladih ljudi. Zato bo država zašla v krizo. In če je ta vlada sedaj vsa ponosna na to, kako dobre so javnomnenjske raziskave, se bojim, da bo

naslednja vlada spet morala delati tisto, kar je delala vlada leta 2012 – iskati, od kod bomo vzeli, da bo lahko država funkcionirala in nahranila vse svoje podsisteme. Tudi jaz sem bila žal v tisti vladi, kjer smo morali razmišljati samo o tem, kje vzeti, kje vzeti, in zdaj ko se delijo bombončki in če ne bodo temu sledile tudi reforme, potem se bo ta kriza iz prejšnjega obdobja spet hitro hitro ponovila, ker nimamo odgovorov na izzive, ki so pred nami. Pa tega ne govori samo opozicija, to govorijo strokovnjaki, to govori tudi Evropska komisija, to govorijo analitiki – vsi. Ampak zdaj pa grda opozicija to v parlamentu pove na glas – ja, saj za to smo, da povemo tisto, za kar menimo, da ni prav, da je narobe, da je treba izboljšati.

Tudi jaz bom zaključila z voščili, ker je to naše zadnje srečanje oziroma zvečer se še srečamo na slavnostni seji, kjer pa bodo lahko samo eni govorili, drugi bomo poslušali, zato: Spoštovane kolegice in kolegi, tudi v Novi Sloveniji vam želimo blagoslovljene praznike, veliko lepih doživetij v krogu vaše družine, prijateljev kjerkoli boste, da bi bili zdravi. Vedno molim in prosim tudi k Svetemu duhu in upam, da nas bo tudi v prihodnjem letu čim bolj razsvetljeval, zato da bi iskali skupaj dobre rešitve. Kot sem pa povedala že prej, mi smo vedno za podporo dobrih rešitev, smo vedno za konstruktiven dialog, ne glede na to, da nismo šli v vašo koalicijo, seveda pa pričakujemo tudi od vas, da boste kakšen naš dober predlog podprli, ga sprejeli, ga pohvalili in rekli, podpiramo, ker je dober in potreben. To je pa potem tisto, kar rodi boljše medsebojno sodelovanje, ker zato smo tukaj – da delamo dobro za ljudi. Torej, srečno!

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospa poslanka.

Naslednji ima besedo dr. Darij Krajčič, pripravi pa naj se gospod Franc Jurša. Izvolite.

DR. DARIJ KRAJČIČ (PS LMŠ): Hvala lepa, spoštovana gospa predsedujoča za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes je zadnja seja pred koncem letošnjega leta, je 99. dan mandata te vlade in na mizo smo dobili finančni okvir za naslednje leto. Zelo cenim, da je Vlada pripravila ta finančni okvir v roku 100 dni, in to me zelo spominja, moram reči, na izvorno zgodbo, kjer je ideja o 100 dneh tudi nastala. Včeraj sem že nekaj o tem govoril. Nastala je v Ameriki v 30. letih, ko je bila imenovana Rooseveltova vlada, in rezultat njegove vlade je bil New Deal, svetovno znameniti. Tistih 100 dni je vlada imela mir, zato ker je opozicija rekla, da ji bo dala mir, da bo lahko zadevo pripravila. O našem 100-dnevnom mandatu bi težko rekli, da je bil miren. Že včeraj sem rekel, da smo imeli 17 izrednih sej, tri redne seje in 90 % časa smo namenili predlogom zlasti zakonov opozicije. Vsi, prav vsi zakoni opozicije so na eni strani zmanjševali prihodke proračuna in na drugi

strani povečevali odhodke. Če bi vodila to državo s takimi idejami opozicija, bi danes bili na kolenih. Preden je pa ta vlada začela sploh delati in je mandat tega parlamenta začel funkcionirati, je bilo pa ogromno opozoril, kako je program Vlade takšen, da pomeni finančni propad države, da se krši fiskalno pravilo in podobno. Nič takega se ni zgodilo. Vlada odlično funkcionira, naredila je veliko korakov naprej v umiritvi razmer, dogovorila se je s sindikati, dogovorila se je s stavkajočimi skupinami, prišlo je do dogovora glede minimalne plače in gre za nek, bi rekel, relativno miren razvoj. Rezultat tega razvoja v finančnem smislu je tudi danes pred nami.

Glede Fiskalnega sveta pa imam tudi jaz malo mešane občutke. Kot poslanec tega državnega zbora verjamem, da smem o tem odkrito nekaj reči. Ta finančni okvir predvideva 0,4 % presežka prihodkov nad odhodki. 0,4 % BDP. Fiskalni svet zahteva okrog 1 %. Imam občutek, da če bi nastavili na 1 %, bi hotel imeti 2 in podobno. Nekje se je pač treba ustaviti. Ta finančni okvir zagotavlja stabilnost javnih financ, in če bi šli po nasvetu Fiskalnega sveta, bi se marsikaterim od izdatkov, ki povečujejo blaginjo ljudi, določenih socialnih skupin, morali odreči. Ali višjim pokojninam, ali višjim socialnim transferjem, ali več za zdravstvo, ali več za raziskave in razvoj, ali kakorkoli že. Ocenjujem, da je Vlada odlično pripravila fiskalni okvir in ga bom z veseljem tudi podprl, ker na eni strani uravnotežuje tisto, kar kot družba znamo proizvesti v tem konjunktornem času in kar si tudi lahko privoščimo, da potrošimo.

Glede davkov smo že večkrat slišali od finančnega ministrstva, da smo kot država v primerjavi z drugimi članicami podobdavčeni, da pa imamo težave s strukturo teh davkov. To pomeni, da je treba neke razbremeniti državljane oziroma davkoplačevalce ali pa subjekte, ki prispevajo skozi davčni sistem v državno blagajno, na eni strani pa jih obremeniti. To nas še čaka. In če smo zdaj dvignili minimalno plačo – si predstavljam, da bo to tudi pritisk na druge plače v tem sistemu, da se bodo dvignile – bo pa zdaj počasi na vrsti že država, da razbremeni plače in obremenijo nekatere druge zadeve v Sloveniji, ali je to kapital, ali so to nepremičnine, ali kaj drugega. To nas pa seveda še čaka. Velikokrat smo slišali, da je imela ena od opozicijskih strank, preden je bila koalicija sestavljena, najboljši gospodarski program. Bila je tudi tik pred tem, da vstopi v koalicijo, in takrat bi seveda v veliki meri lahko ta program uresničevala, v bistveno večji kot zdaj, ko je v opoziciji. Pa je nekaj zmanjkalo. Nekaj malega je zmanjkalo. Pa ne bi rekel, da je zmanjkalo poguma. Nekaj je zmanjkalo. In to je škoda. Jasno, če je bil zelo dober program, verjamem, da so zdaj frustracije toliko večje, ker ga ne more uresničevati, če bi bila pa notri, bi ga pa lažje. Tudi zgodba, o kateri smo včeraj govorili, je bila v okviru osnutka tiste koalicijske pogodbe,

sporazuma takrat bolj kot ne rešena, in zdaj, kot kaže, seveda ni.

Če hočemo vlagati kot država v raziskave in razvoj, moramo neke denar dobiti, da lahko tja noter tudi vlagamo. Če seveda zmanjšujemo davčne prihodke, potem ne moremo tudi tja ne vlagati. Dejstvo pa je, da so raziskave in razvoj danes zagotovo tista reč, ki dela družbo konkurenčnejšo in boljšo. Pa še ene druge stvari kaže tukaj omeniti, morda ne toliko vezano ravno konkretno na ta današnji dogodek, to pa je slaba izkoriščenost energijskega toka, ki gre skozi to deželo, in slaba izkoriščenost materialnega toka. Ampak bomo enkrat drugič o tem razpravljali. Mi smo skupaj v bistvu brez glasu proti, tudi s podporo opozicije, kljub temu da je imela nekaj zadržkov, podprli tako zakon o izvrševanju proračuna kot tudi minimalno plačo, kot tudi priporočilo Vladi o izboljšanju črpanja kohezijskih sredstev. To se mi zdi dober dosežek. Skratka, na nekih stvareh smo vendarle dosegli konsenz. Tudi stvari, ki ste jih s strani opozicije vlagali skozi zakone, ki na eni strani obremenjujejo, ali pa zlasti te, ki povečujejo izdatke proračuna, so v tem finančnem okviru vključene, ne morda skozi zakonodajo, ampak idejno pa, povečevanje socialnih transferov, tudi povečevanje izdatkov za pokojnine. Tako da idejno je kaka reč tudi v ta finančni okvir vključena.

Na koncu bi tudi jaz zaželel vsem kolegicam in kolegom, gospe predsedujoči mirne praznike, umirjanje in eno dobro in uspešno novo leto. In ker smo v adventu in v času miru, ko betlehemsko luč skavti nosijo po Sloveniji, bi si tudi želel, da v tem obdobju, ko še niti 100 dni ni minilo, ne bi šli z ustavno obtožbo zoper predsednika Vlade zaradi stvari, za katere zagotovo v tem času ni odgovoren. In če bi mu dali vsaj še 3 mesece časa, da se dobro usede na svoj stol, pa če bi potem štartali recimo s to obtožbo, če jo je že nujno treba delati, pa bi jo pač izpeljali. Skratka, z vidika 100 dni, z vidika miru, z vidika betlehemske luči miru predlagam, da danes vendarle – upam, da me kaj slišijo – ne gredo s to akcijo, ki se mi zdi res malo nenavadna, naprej. Tule zunaj imamo v vitrini očala enega največjih slovenskih parlamentarcev dr. Franceta Bučarja. On nas skozi ta očala ves čas gleda, kaj tu počnemo. Včasih se mi zdi, da bi prišle, vsaj glede teh reči, ki smo se jih včeraj pa zadnje čase tukaj pogovarjali, danes ne – nehajte guncati afne, nekaj takega je rekel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod poslanec, za voščilo. Tudi jaz želim vam enako.

Preden nadaljujemo z naslednjim razpravljavcem, bi prebrala še vse prijavljene, ker je prišlo do kar nekaj objav. Nadaljeval bo gospod Franc Jurša, za njim Matjaž Han, nato Gregor Perič, dr. Franc Trček, Andreja Zabret, Jani Prednik, Igor Zorčič in pa na koncu Zmago Jelincič Plemeniti.

Izvolite, imate besedo, gospod Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednica, zahvaljujem se za besedo.

Proračun, naj bo to na državni ali lokalni ravni, je najpomembnejši dokument tistega mandata. Verjetno se vsi v tej dvorani zavedamo tega. Hočem reči, da je to prvi korak proračuna za določeno obdobje, in če se proračun sprejme, potem lahko Vlada v skladu s tem, kar se znotraj njega opredeli, tudi deluje. Zelo mi je bila všeč predstavitev ministra, moram priznati, in moram reči tudi, da je to prvi minister v mojem obdobju, pa ni kratko, v Državnem zboru, ki je zaključil zadevo od prilike takole, da imamo trdne temelje, da je na tem treba graditi. In še nekaj je izpostavil, kar me tudi veseli – da je treba poskrbeti za človeške vire oziroma za ljudi. Zakaj to izpostavljamo? Zaradi tega, ker smo 3, 4 leta nazaj, ko je bila gospodarska kriza, lahko rečemo, še na višku, govorili, da enkrat v prihodnjih letih bomo pa morali tudi za te zadeve poskrbeti. Mislim, da je pravi trenutek ravno zdaj, ko imamo situacijo kolikor toliko urejeno. Moramo se zavedati tudi opozoril tistih, ki opozarjajo, da se zadeve že ohlajajo in da se Nemci temeljito pripravljajo, da bo leta 2020, če bo, tudi gospodarska kriza. Na to ne smemo pozabiti, ključno pa je, da tudi ne pozabimo na ljudi. Mislim, da je osnova v proračunu usmerjena v to smer.

Vsak proračun ne glede na to, ali je, kot sem že omenil, na lokalni ali na državni ravni, mora biti na nek način tudi uravnotežen. Prihodki in odhodki. Če to ni, potem ga enostavno in preprosto ni moč zapreti. Mi smo v preteklih letih, ko je bila največja gospodarska kriza, ogromno govorili o tem, kako se je gospodarilo v tej državi. Glede na pritiske, ki so bili takrat, tega se vsi dobro zavedamo, smo sprejeli tudi take dokumente kot je Zujf, ki ni ravno bil tisti, ki bi prinašal, ampak je v glavnem odnašal, tudi od ljudi. Zaradi tega seveda ni bil preveč priljubljen, ampak ugotavljamo, da nekateri deli tega zakona pa še danes veljajo. Glede na te pritiske bi bilo treba sprejeti tudi fiskalno pravilo, to smo napisali v najvišji pravni akt te države in temu primerno oziroma posledica tega je bilo tudi imenovanje Fiskalnega sveta. Fiskalno pravilo imamo zapisano v najvišjem pravnem aktu, na drugi strani pa smo imenovali oziroma izvolili Fiskalni svet. On ima svoje poglede in jih tudi na svoj način izraža. Zakaj je prišlo do nekih kratkih stikov, to se bo tudi naknadno ugotovilo. Nekateri želite zmanjševati prihodke te države na onih ravneh, na drugi strani pa bi delili. To ne gre. Če želimo uživati vse to, kar imamo v tej državi, drastično zmanjševati prihodke, na drugi strani pa povečevati odhodke, je takoj neka posledica, ki pa ne bo prijetna v prihodnosti.

Že vrsto let opozarjam pri sprejemanju proračunov na nekatere zadeve. Vlada lahko relativno zelo hitro izoblikuje osnove določenega dokumenta, se pravi proračuna. Res je, da je

tam med resorji težava, da izraža vsak svoj interes in želi povečati prihodke iz proračuna za svoj resor, na drugi strani pa smo poslanci tisti, ki dejansko ta dokument sprejemamo. Mislim in sem prepričan in želim, da se to spremeni, da imamo poslanci premajhen vpliv na sprejetje tako pomembnega dokumenta. Nekoč, nazaj v preteklosti, je bilo tega vpliva bistveno več. Ravno zaradi tega vam želim, gospod minister, povedati, da poskusite tudi s to prakso v prihodnosti, ravno vi, o katerem imam pozitivno mnenje, pa vas ne bom zdaj v detajle ocenjeval, da tudi to prakso spremenite. Imate idealno priložnost. V tem letu, v naslednjem sem zadovoljen z nekaterimi zadevami, pa jih bom čisto na kratko omenil. Prvo je usklajevanje pokojnin, redno in izredno. Z izrednim usklajevanjem mi dejansko želimo na nek način popraviti krivico, ki je nastala v letih recesije, gospodarske krize. To je 1,5 % v naslednjem letu, in potem je treba to zadevo tudi nadaljevati. Redno usklajevanje vemo, da je opredeljeno zakonsko, in to se bo izvedlo z 2,8 %. Tudi s tistim delom, ki ga upokojenci dobijo za letni dodatek, sem zadovoljen, sem pa zadovoljen predvsem s tem – to moram poudariti, tu ste pa imeli tudi vi pomembno vlogo, skupaj s predsednikom Vlade – da ste se odločili za tako delitev, ki je socialno bistveno bolj pravična. Te podlage obstajajo v Zpizu in tudi v zakonu o izvrševanju proračuna. Več denarja bo namenjenega tudi za področje zdravstva, kar je zelo pomembno tudi za starejšo populacijo oziroma za ljudi, ki so starejši, ker zdravstvo bistveno več potrebujejo. Socialni transferji bodo tudi na višjem nivoju, čeravno nekateri očitajo, zakaj se je v letošnjem letu v prejšnjem mandatu dvignil ta transfer, in smo ga seveda v letošnjem letu morali nekako uravnovežiti, da se ne bi zmanjševal. Ogromno ljudi, ki to dobivajo, ni zmognih, da bi na drug način sebe preživel, nekaj pa je tudi takih – kot je, če se ne motim, rekel kolega Zmago Jelinčič Plemeniti – ki nočejo delati.

Na koncu bi rad še enkrat povedal, da me veseli, da dejansko vi s svojim predlogom nekako vplivate na to, da bo ta proračun predvsem socialen.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han, pripravi naj se gospod Gregor Perič. Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Da ne bom pozabil, tudi jaz bi v imenu naše poslanske skupine vsem vam iskreno zaželel vse dobro, predvsem pa veliko spoštljivosti med nami, ker mislim, da to vsi skupaj bistveno bolj potrebujemo, kot si mislimo.

Drugo – pa bom potem šel na številke, da bo lažje. Včasih zelo rad preberem mnenja, poglede tujcev, ki so se ali priženili ali živijo v Sloveniji, iz celega sveta. To je ena rubrika na

Planetu, Siolu. Upam, da kdaj tudi to preberete. Sam to redno berem, zato da mi malo vlije samozvesti in da mi malo iz glave, iz te naše slovenske glave odžene negativistično razmišljanje. Ker mi, dragi moji, imamo to državo res lepo, imamo to državo res varno, imamo to državo res socialno, imamo to državo, bom rekel, solidarno in se premalo krat pohvalimo, v kako lepi državi živimo. In potem se kregamo zaradi nekih ideologij, kregamo se zaradi nekih malenkosti. Seveda pa je v tej državi še preveč ljudi, ki živijo slabo, in bi vsi skupaj morali narediti še več, da bi bilo takih ljudi čim manj. Pred nami je za moje pojme pomemben dokument, dokument, ki je rezultat ne samo gospoda Bertoncija, ki ga tudi jaz cenim in nimam proti njemu absolutno nič, mislim, da imamo zelo dobrega ministra, ampak je rezultat dela tudi kar nekaj ministrov pred njim. Da ne bi zdaj rekli, da je pa gospod Bertonec prišel pred tremi meseci v državo, pa je nastal plus – ni. Sem pa optimističen, ker vem, da ne bo nastal minus, kar je zelo pomembno.

Naslednja zadeva. Sam sem že pri kar veliko proračunih sodeloval, tako kot moji kolegi, pa bodimo zdaj realni, zmeraj smo govorili, proračun mora biti uravnotežen. Vsi smo to govorili, samo na nekaj smo pozabili – leta nazaj, ko so bili hudi časi, smo imeli v tej državi 2 milijardi minusa, smo pobrali manj denarja v proračun in več smo ga potrošili. Pa dajmo jasno navadnim ljudem povedati – mi zdaj kar govorimo o nekih številkah – mi ta moment manj napravimo iz državnega proračuna, kot v proračun dobimo. 130 milijonov – mislim, da je toliko – dobimo več v proračun in ostane v proračunu ta denar. Pa to, dragi moji ... Italijani zdajle, ki imajo veliko državo, imajo ne vem, 2 % GDP, ki je velik GDP, minusa. Mi imamo plus. Saj to se ni naredilo čez noč! To se ni naredilo ne s Šarčevo ekipo, to se ni naredilo ne s socialno demokracijo, to je bil proces tudi Zujfa, če želite. Tudi, se strinjam. In zato moramo biti zadovoljni, da imamo plus.

Druga zadeva. Naše blagajne, vse tri blagajne, stanje se izboljšuje. S tem moramo biti zelo zadovoljni. Mi imamo odličen ali pa solidaren pokojninski sistem. Imamo eno srečo v nesreči ali nesrečo v sreči, ni pomembno, da ljudje dlje živijo, hvala bogu. Pomembno je, kako kvalitetno bodo dolgo živeli, to je zelo pomembno. Ker mi nič ne koristi, če ljudje živijo v domovih pa ležijo v posteljah 10 let. To za mene ni kvalitetno življenje. Ampak živijo dlje. Imamo več starejših ljudi, hvala bogu, njim je treba pomagati. In mi imamo 2 milijona ljudi in se nam neka matematika žal ne izide in, jasno povemo, mi iz proračuna damo za pokojnine skoraj milijardo ali pa še čez milijardo, milijardo 100. Najbolj bom vesel, če bomo prišli s tako politiko, da bomo lahko dali, ne vem, milijardo pa pol oziroma večji procent, da bomo lahko upokojemcem dali še večje pokojnine. Ta moment ni možno, ker smo se v težkih časih zapufali oziroma zakreditirali in smo morali

nekateri stvari socialno vzdrževati. Eni bodo rekli takrat, da preveč, eni bodo rekli, da smo to slabo naredili, ampak če bi takrat zašravfali vse zadeve med našo vlado, bi ljudje res res slabo živeli. Take zadeve ne moreš popraviti v pol leta, bom rekel, na nek način skozi desetletja prideš na zeleno vejo.

Danes, dragi moji, smo mi ena najboljših držav v Evropi, če gledamo te številke, statistike in tako naprej. Samo Irci so pred nami. Pa dajmo se pohvaliti! Pa saj mi zdaj govorimo – meni gre včasih na bruhanje, pa sem bil kar veliko v tujini – kako je v Avstriji fino, kako je v Nemčiji fino, kako je vsepovsod v tujini fino. Ja pa – ali je kdo živel v tujini? Ali je kdo videl, koliko so življenjski stroški v tujini? Saj imajo večjo plačo, ja, ampak ko črto na koncu potegneš ... Ali se je kdo vprašal, koliko imajo pri nas gospe, dame porodniške? Ali je mogoče kdo vedel, da imamo relativno dobre vrtce, da imamo odlično javno šolstvo, da imamo dobro zdravstvo? Ja, so posamezne težave, ampak generalno. V Ameriki, če ne plačaš – ker vsi govorimo o Ameriki – če nimaš zavarovanja iz žepa plačanega, se ti vrata zaprejo. Si lahko krav, si lahko napol mrtev, se ti vrata ne odprejo. Moj pokojni prijatelj, ne bom ga imenoval, je ostal na meji, na smrt bolan je ostal na mehiško-ameriški meji, ker ni imel zavarovanja plačanega. Tega pri nas ni. Ampak to nekaj stane in zato imamo problem.

Drugo. Čeprav so danes lepi časi, konec meseca se ne bi rad kregal z opozicijo, ampak, dragi moji, če nimate kaj bolj pametnega govoriti kot fiskalno pravilo pa se izgovarjati na tole zgodbo, danes, v petek, ko sprejemamo odlok – pa kje ste bili od ponedeljka do četrta? To fiskalno pravilo ste pozabili v predalih! Saj od ponedeljka do četrta ste predlagali za 700 milijonov evrov odhodkov, obremenitev te države, tega fiskalnega pravila niste upoštevali. Ampak ne bom se kregal, ker so lepi časi, imejmo se radi. SDS izgleda, da se danes ukvarja, Darij, ne boš te sreče doživel, so že vložili to ustavno obtožbo, tako da tudi betlehemska lučka ti ni pomagala. Ustavno obtožbo so vložili. Vidim, da se s tem ukvarjajo, ker je to bolj ideološko zanimivo. Ko se je treba pa ukvarjati s financami, s tem se pa pač seveda ne ukvarjajo. Če pa imajo novoletno zabavo, pa hvala bogu, tudi mi jo bomo imeli čez približno dve uri.

Moram reči, da je zadeva seveda okej, da je minister slišal, kje so vsi rekli, da je malo manj denarja, na razvoju in tako naprej. Ampak glede na to, da ste akademik, da ste doktor, veste, da je mogoče, da bomo za to znanost našli skozi leta še kak evro več, ki ne bo dal rezultatov v letošnjem letu, ampak bo dal rezultate čez pet let ali čez deset, ampak zato je treba investirati. In še nekaj, nadvladna koalicijska stranka ali nestranka in tako naprej, jaz težko to poslušam, ker če si nadvladna koalicijska stranka, potem moraš biti prvi v vrsti in reči: »Zdaj bomo pa tako glasovali.« Oni si

seveda lastijo, in to ni socialno, ni solidarno, tisto, kar je dobro, tisto, kar je težko, pa mi naredimo. Ampak glejte, zato smo nekateri na tem svetu, da oddelamo, eni so pa zato, da si medalje pripnejo. Ampak saj veste, kako gre tisto, medalje in metek nikdar pravega v življenju ne zadeneta. Še enkrat, dragi moji, srečno.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji ima besedo gospod Gregor Perič, pripravi pa naj se dr. Franc Trček. Izvolite.

GREGOR PERIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Predlog, ki ga imamo danes na mizi, je pozitivno naravnano, ker čisto vsaki blagajni nekaj da, nekaj namenijo, tako občinam z višjimi povprečninami kot pokojninski blagajni z višjim letnim dodatkom, dvema uskladitvama pokojnin, torej redno in izredno, tudi zdravstvo bo imelo več sredstev, da se bo lažje soočalo s številnimi izzivi, vemo, da jih ni malo. Tako da bo vsak evro koristen in verjamem, da bo tudi koristno vložen oziroma da bo porabljen na pameten način. Zagotovo pa je treba vedeti nekaj. Danes imamo tako v Vladi in v koaliciji ali pa nasploh v naši družbi relativno sladke skrbi, ker tisti višek, ki ga ustvarimo, ki ostane, moramo nekako razdeliti. Seveda je vedno stres v vsaki politiki, da to naredi na način, da bodo vsi enako zadovoljni ali enako nezadovoljni. Ampak to je še vedno dosti boljše kot situacije, kjer denarja ni, kjer je treba neko situacijo, če se tako izrazim, pozufati in je treba vzeti, treba jemati. Takrat je pa zelo hudo.

K temu se bom vrnil še nekoliko kasneje. Bi pa rad spomnil na nekaj. Preden nas je doletela ta kriza leta 2008, je bila država relativno malo zadolžena, dolg je znašal nekaj 22 % in se je v tem obdobju od leta 2008 do danes kar konkretno dvignil, tja do 80 %. Zdaj se je sicer nekoliko spustil. V interesu vseh nas mora biti, da čim manj denarja namenjamo nekim visokim obrestim oziroma odplačilom nekih glavnih in čim več v razvoj. Se pa vedno vprašam, kako to, da je prišlo do tako hitrega porasta tega dolga. Ker kot ugotavljamo, pred krizo država ni bila zadolžena. Bila so pa visoko zadolžena naša podjetja. Ampak ko govorimo o naših podjetjih, moramo biti zelo pozorni. Večina dolga je pripadla na tiste velike firme, tista velika podjetja, ne pa mala in srednja podjetja, ki so dejansko gonilo našega gospodarstva. Od tod izhajajo naše težave, ker smo imeli te dolgove in te zgrešene odločitve in politike v tem smislu, ko smo se bolj ukvarjali z lastninjenjem kot pa s tem, da bi strukturo našega gospodarstva okrepili na način, da bi bilo konkurenčno tudi v slabših pogojih, kadar je globalno gledano manj interesa za to, da bi se gospodarska dinamika razvijala, kadar nam upade izvoz, in potem se znajdemo v resnih težavah. Še nedavno, dejansko aprila 2016, šele takrat je Slovenija

izstopila iz tega mehanizma postopka presežnega primanjkljaja. Šele od takrat dalje se pogovarjamo o tem, da lahko malo več razdelimo in namenimo sredstva vsem tistim podsistemom naše družbe, ki so nujno potrebovali vse te vire. Vedno je pa pred nami dilema, koliko bomo vlagali v socialno pravičnost in koliko bomo namenili za investicije. Ta dilema je marsikdaj tudi napačno razumljena in predstavljena in zgrešena. Sigurno pa moramo vedno iskati neko pametno ravnotežje. Vlagati samo v socialne storitve, brez da bi hkrati krepili infrastrukturo, ni v redu in vlagati samo v infrastrukturo, da hkrati pozabimo na vse pridobitve socialne države, da nismo socialno pravični, je ravno tako zelo narobe.

Slovenija je v preteklosti močno čutila posledice globalnih gospodarskih tokov, tako v negativno kot tudi v pozitivno. Marsikdo nam tudi ni priznal tega, da smo rasli hitreje kot države v naši bližnji okolici, in vsi so rekli, pač to je vpliv neke globalne gospodarske dinamike, Slovenija ni tukaj naredila nič. Jaz mislim, da je bilo narejeno zelo veliko, je pa tudi še zelo veliko za narediti. Dejstvo je, da kriza slej ko prej pride, in izziv vsake vlade, tudi te vlade, je v tem, da izvede kolikor more reformnih ukrepov na način, da bomo na situacijo, ko ti trendi ne bodo več tako ugodni, karseda dobro pripravljeni in da se lahko izognemo – in to mora biti vodilo čisto vseh nas – temu, da bi morali kadarkoli spet ponoviti kakšno tako situacijo, kot je bil Zujf, kjer moramo neke pravice, ki smo jih namenili ljudem, zlasti na področju sociale, potem jemati in striči. Taki ukrepi zelo močno zarezajo v družbeno tkivo in potrebno je kar nekaj časa, da potem spet pridemo na tisto točko nič, v tem času se pa zgodi marsikaj. To je res tisto, kar polagam vsem nam na dušo, da se maksimalno potrudimo, in kadar je treba, tudi gremo izven naših okvirov, najsi bodo še tako ideološki ali ne, ker moramo vedno imeti v ospredju predvsem interes naših ljudi.

Vladi želim veliko energije, veliko dobre volje, in tudi vsem nam, da bi imeli dovolj modrosti, kadar stopamo v tej smeri, in da poiščemo vse te rešitve, ki bodo dolgoročno koristne. Kratkoročno je sicer lažje in me veseli, da so tudi ljudje zaznali, da so signali, ki jih pošilja Vlada, pozitivni, to se ne nazadnje odraža tudi v zelo visoki javni podpori. Mislim, da moramo s tem trendom in z dovolj modrosti nadaljevati tudi v prihodnje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji ima besedo dr. Franc Trček, pripravi pa naj se gospa Andreja Zabret. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Ker je prijatelj Han moral malo pokvariti svoj sicer lep govor, moram začeti z njim. Mi vsi tukaj si lastimo predvsem odgovornost, to si

lastimo pod ustavnim lokom. Imamo seveda različne agende, v Bruslju bi rekli *acquire*, ki izhajajo tudi iz različnih ideoloških podstat, in to se imenuje parlamentarna ustavna demokracija. Pika. Lahko razumem neko stisko SD, razumem tudi stisko Nove Slovenije, ampak – preden preidem k proračunu – je neka bistvena razlika. Tam po prevzemu oblasti znotraj stranke so Toninovi hoteli sedeti na dveh stolih, pa so se odločili, kot so se odločili. Na koncu je nekdo rekel, da je naredil več v 2 mesecih kot v 4 letih. Če bi jaz to rekel, bi me doma vprašali po zdravju. Po drugi strani pa si z izjemo SD, mogoče delno LMŠ ali pa tudi ne, ta koalicija ni želela Levice. Jaz sem odprl vrata, ko je bil Karl Erjavec sredi stavka: »Z Levico pa rajši ne,« bivši premier in premierka sta se pa razpočila od tega, da ne bi bila Levica v koaliciji in Vladi. Sploh pa v nobeni približno resni državi bivši premier in premierka ne postaneta ministra in bivši ministri ne postanejo državni sekretarji ali sekretarke. Ampak te zrelosti mi še nimamo.

Gremo k proračunu. Bolj malo resne debate je bilo danes o proračunu, čeprav moram priznati – pa ne zaradi tega, ker bi mi nekdo rekel, naj ga malo pohvalim – da sem bil vesel sedanjega finančnega ministra že na tistem drugem delu hearinga, ko sem vas nekako malo odprl, da ste postali odprofesorski. Takrat, tisti, ki se spomnite, je bil približno vsak četrti stavek ministra »saj v bistvu se pa s Trčkom strinjam« in kolega Han je vedno bolj vzdihoval. Mi imamo končno finančnega ministra, ki je makroekonomist, upam si pa trditi – čeprav se kdaj ne bomo strinjali ali se ne strinjamo v nekih delih Levica versus minister – ki je tudi humanist. Ker to finančni minister seveda mora biti, tudi ob tem, da resorne ministre malo tepe po prstih, ker bi vsak rad seveda več. Delno bom namesto Luka odgovoril Ljudmili, ki jo drugače sicer izredno cenim, makroekonomistka pa žal ni. Strinjam se s tem, seveda, da kravo dojiš pri gobcu, ampak ko poslušam to, kar predlaga desnica, vključno z Novo Slovenijo, pa sami sebe zanikate in pozabljate na to. Vi pozabljate na prihodkovno stran proračuna. Ko vse te vaše zgodbe »dajmo vse znižati, gor, dol« – ja, madonca, a veste, še za menzo bo zmanjkalo v parlamentu, kaj šele za upokojence, z vašo logiko pogleda na finance.

Že večkrat sem rekel, da država tudi stane. To sva imela debato z bivšim hrvaškim ministrom za pravosodje, ki je rekel: »E, moj Franjo, mala zemlja je draga, a često i predraga.« Edino bogastvo, ki ga mi imamo, je v osnovi pamet. Nekdo je rekel duhovito, a žal res, da smo zadnjih deset let hujšali v glavo. Sam bi si upal postaviti celo tezo, da je pa slovenska politika zadnjih 20 let izdatno hujšala v glavo. Kaj je proračun? Če rečem prfoksarsko, proračun je družbena pogodba, izražena v univerzalnem ekvivalentu. Pika. Če rečem tako, da boste vsi razumeli – vsak poslanec ali poslanka, kdorkoli odgovarja za proračune, ne le ta, o katerem se mi pogovarjamo, da ne bo

predolgo SD čakal na fešto – ko odpreš proračun, moraš v njem videti odgovore na naslednja vprašanja: kje smo, kam gremo, kako gremo, s kakšnim tempom, s čim gremo, kaj hočemo jutri, kako bomo porazdeljevali, kaj in kako bomo spremenili in ali smo na kaj pozabili. Pa še kaj bi lahko dodal. Kdo tega ne zna prebrati v proračunu, se v bistvu o proračunih resno ne pogovarja.

Vsi v tej populistični debati ste pihali na dušo upokojujencem, pa pihali ste, da moramo dati več za razvoj. Ko je takrat še Združena levica proračunske amandmaje vlagala, ki bi povečevali tiste zneske, pa govorim o zneskih, ki so bili ranga, kolikor imam v spominu, proračuna kakšne občine Murska Sobota, da bi vseeno malo v glavo spustili kisika, ste bili vsi proti. Ste bili proti v koaliciji, ste bili proti tudi zdaj, premurskega kolega ni, tudi v desnem delu opozicije. Ni skrivnost, da smo zjutraj imeli v Levici pred to sejo debato z resornim ministrom, in tukaj se v osnovi midva strinjava. Mi moramo držati gospodarsko rast nad 3,5 %, da približno dihamo, živimo. Zaradi tega, kar so prejšnje vlade in ne dovolj pametne koalicije skozi tranzicijo naredile, kakor so naredile. Dejstvo je, veste, bolj kot primerjava z Avstrijo ali s kom nekako tako malo počez, mi za pokojnine damo okrog 10 % BDP, povprečje EU je 25 % več. Avstrija je na 14 pa še nekaj. Onkraj tega pihanja na dušo upokojujencem in upokojujencem, ki najbolj redno hodijo na volitve, veste, vam stranke, ki se ne bodo ukvarjale s tem, kar jaz imenujem vprašanje imenovalca, lažjejo na debelo in ne jih voliti. Pika.

Ključno razvojno vprašanje Slovenije je vprašanje imenovalca. Osnovnošolsko se še spomnimo toliko ulomkov. Ali pa če hočete izraženo skozi neke, kot rečemo v akademskih sferah, key economic indicators, neke ključne makroekonomske agregate, kako dvigovati BDP. Pa če bi imel tam na vrhu slovenskega gospodarstva mojo 10-letno hčerko pa bi na eni strani oni tulili, kaj hočejo imeti, sočasno pa tulili, minimalna plača nas bo ubila, kar je lepo kolega Lenart povedal, bi jim rekla: »Pa dajte, pubeci ...« S takim modelom, kot ga trenutno ubeseduje Gospodarska zbornica Slovenije, boscarolanje jaz to imenujem, kot v veliki meri na desnici to bolj tuli NSi kot pa kdo drug, smo mi že doseli plafon. S takim modelom mi ne bomo prišli preko, dajmo reči preko palca pa dokaj realno, 53 milijard BDP. Ne moreš. To je zdaj nek ključni razmislek, ki nas v letu reform čaka. Veste, če gremo mi gledat delež visokotehnološkosti v našem BDP, če gremo mi gledat delež, koliko je to raslo, boste videli, da je to lep kazalec, da smo izdano preveč hujšali v glavo zadnjih 10 let. Tam na Brdu so tudi govorili: »Ja, mi hočemo imeti trg finančnega kapitala.« Tam ste jim, minister, mogoče še preveč vpljudno povedali: »Ja, pubeci, vi bi morali ustvariti ta finančni kapital, da bi lahko imeli trg finančnega kapitala.«

Strinjam se s kolegom Peričem. Saj do te luknje nas ni prepeljal ta tako imenovani javni sektor, čez katerega se tako ropota, ki je malo pod povprečjem EU, kot smo mi malo pod povprečjem razvoja EU. Pika. Pripeljalo nas je to, kar jaz imenujem politične pajdaške fevdalizacije. Politično talanje, kdo si bo kaj pajsnil v gospodarstvu, in negativna selekcija. Krka nima problema s tem. Srednjo šolo sem delal v Novem mestu, pa ste hoteli v prejšnjem mandatu Cerarjevi prek neke naročene revizije skozi Madžarsko iti Krko potapljat. Tam je Colarič zelo lepo v tistem intervjuju povedal. Tisti intervju, dajte si ga pogledati v Sobotni prilogi – koliko je zdaj že star, kakšni dve leti. Ni imela težave s tem, ker Krka zdaj – katere? – 49. nagrade razpisuje. Krka se zelo dobro zaveda, da ne sme hujšati v glavo. Več kot pol milijard sošolk in sošolcev je delalo v Krki, tretjina jih še dela, večina jih je takoj v nekem drugem ešalonu.

Zdaj o varčevanju ali šparanju potrošnje. Veš, spoštovana Ljudmila, eno je to, ali greva midva zdaj na kuhančka pa bova rekla, pismo, saj mogoče bodo pa volitve, pa ta vlada ne bo zdržala, pa dajmo še malo ljudem plačevati kuhančka, pa si bomo najeli kredit – včeraj so ene stranke jokale, koliko imajo kreditov – pa potem ne bova imela za spomladansko garderobo ali za novo frizuro. Drugo je pa, ko govorimo o potrošnji na ravni države, in o tem je Luka govoril. In če bi dobro poslušali, je ena razlika med Ameriko in Nemčijo. Amerika za navadnega tako imenovanega človeka, čeprav tega izraza ne uporabljam rad – on ima denarnico približno tam, kot jo je imel v 70., 80. letih. Nemčija je neka malo drugačna zgodba. Levica je proti temu, da bi se v privatnih firmah financiralo razvoj. Lahko gremo pogledat v magnetogram, Franc Trček je rekel: »Jaz bom najbolj zadovoljna oseba v Sloveniji, če bomo iz dobička na kapital v proračun dobili nula, če bodo vsi ti penezi šli v RTD.«

Tu se dotaknemo mišljenja davkov. Mi imamo zelo primitivno davčno politiko, trošarinsko v glavnem jaha. Cel niz kolegov imam, ki volijo cel slovenski politični spekter, uspešnih podjetnikov, ki mi pravijo – jaz se ne hvalim kot v kaki drugi stranki, »mi hodimo po terenu, mi hodimo do podjetnikov«, mislim, klinac, vsak, ki se resno s politiko ukvarja, se mora z vsem živim pogovarjati, tudi s komer se ne bi hotel – ki pravijo: »Smo absolutno proti temu delu, ki je sedaj. Ko pač nekdo, ki je pač politično povezan, dobi dotacije, v dobrih letih ena petina, v slabih letih ena desetina, ostali pa potegnemo kratko.« V nekih resnih državah se to dela skozi davčno politiko. V resnih državah so davčne politike inštrumenti razvojnih politik. Ampak najprej se moramo mi vprašati, kaj se sploh hočemo iti. To je tisto, kar sem težil dve tretjini prejšnjega mandata Počivalšku, strategija pametne specializacije. Tisto ni to. V Bruslju so se nam smejali, ko smo bili tam neke pavlihe,

napisali, bomo delali pametno ovo, pametno uno, pametno to, pametno to – verjetno nobena politika ne bo rekla, bomo delali neumno ovo, neumno to, neumno to. Mi bi se končno morali dejansko vprašati, kaj se hočemo iti, kaj so, kot se reče v angleščini, pillars našega bodočega razvoja pa imenovalca. In tu se z resornim ministrom zelo zelo strinjava. Celo toliko strinjava, da včasih moji v Levici strižejo z ušesi. Ampak to je v bistvu izhodiščno vprašanje. Veste, reči, ah, srednja in mala podjetja so motor našega gospodarskega razvoja ... Zjutraj smo se pogovarjali, je Luka zelo lepo povedal, še toliko, kolikor imamo svojih tehnoloških podjetij, novih, mladih, dobrih, ki nastanejo, relativno hitro jih kupi tujec. In potem se mi še hvalimo s tem: »Glej, tisti pubec je pa super, madona, ni še star 30 let pa ima že milijone.« Saj je dobro, njegova zgodba je mogoče uspešna, ampak makroekonomsko gledano je to hujšanje v glavo, je to v bistvu neodgovorna politika. Mi moramo nastaviti robne pogoje, da se to ne bo dogajalo. Seveda je treba tudi – kar določen del politike ne sliši rad – financirati v bazične raziskave. Sam osebno tudi mislim, da bi morali na dodiplomski ravni od teh 900 programov priti nazaj na eno tretjino tega. Ne zaradi tega, da bodo moji kolegi v akademski sferi ostali brez ših, ampak tudi zaradi tega, ker se mora akademska sfera obrniti na glavo in se malo to razvrtičkanje skupaj spraviti. Podobno, kot se moramo mi obrniti na glavo in začeti drugače komunicirati.

Na tej točki bi se ustavil. Strinjam se z Matjažem, da živimo v lepi družbi in državi, ampak številni nimajo lepega življenja. In to je naša osnovna naloga. Želim vam lep preostanek adventa, krasen božič, ki je v osnovi, dajmo reči, politeistični praznik, pa še kaj drugega bi lahko rekel. Obilo zdravja in miru. In ker bom navsezadnje verjetno vsaj naslednja tri leta pa pol, če bo vse po sreči, več časa preživel z vami kot s svojo družino, si predvsem želim tisto, ko pogledam nekoga pa najprej rečem Ecce, homo! Glej, človek! Tega manjka v tej hiši. To mi je po petih letih zelo jasno. Nekako sem se že odločil, sem že rekel po koncu prvega mandata, jaz se te tulaže ne grem več, če me nekdo brca pod popek, ga brcnem nazaj in se tu ustavim. Državljanke in državljani bi pa tudi morali prevzeti politično odgovornost in po več kot četrto stoletja politična bitja in raznovrstne krjavlje iz tega političnega spektra spoditi iz te bajte ven. Da nas bodo Bučarjeva očala lepše gledala. Ker ko sem si iskal vzornika v slovenski politiki, sem se ustavil pri Francetu Bučarju, potem so mi pa še štirje prsti ostali, in to je žalostno. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Preden nadaljujemo z razpravo, ima repliko gospa Ljudmila Novak.
Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Ker me je kolega Trček kar nekajkrat omenil, mu bom replicirala, čeprav se s tem, kar govori kolega Trček, v večini stvari strinjam. Ampak ne strinjam se pa s tem, kako je razpravljaj kolega Mesec, ki ga vi sedaj nekako zagovarjate in malo njegove izjave preoblikujete po svoje. Kar se tiče hujšanja v glavo, se strinjam, seveda je treba dajati za raziskave, za temeljne raziskave, pa tudi da podjetja vlagajo v raziskave. V glavo hujšamo pa tudi takrat, kadar preveč obremenjujemo izobraženo delovno silo, ker jo preveč obdavčimo in takrat odhaja v tujino. To je pa tudi hujšanje v glavo, ker nam te šolane glave uhajajo in potem se podjetja ne morejo razvijati. Kar se tiče kuhančkov, pa seveda verjamem, da jih ne bova toliko skupaj spila, da bova vse potrošila, vse zapravila, in si lahko to privoščiva za dobre, boljše odnose. S kolegom Trčkom niti nimava nobenih takih problemov, saj rada kaj podebatirava, tako da ni problem v tem, ali je levica ali desnica, problem je samo v traktatih, ki jih izvaja Luka Mesec in s katerimi se absolutno ne morem vsebinsko strinjati.

Da pa ne ostanemo samo pri božičnih praznikih, seveda ne smemo pozabiti na dan slovenske samostojnosti in enotnosti. Gotovo smo mi vsi ponosni na svojo državo in zato bodimo veseli, lepo praznujmo tudi ta praznik, izobesimo zastave in dajmo zgled našim sodržavljanom. Ne glede na vse napake in kaj si vse tukaj povemo, s čim se ne strinjamo, sem tudi sama zelo ponosna na svojo domovino, mojo edino, čeprav spoštujem tudi druge države in druge narode. Zato lepo praznujmo tudi ta praznik.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Še ena replika, gospod Jožef Horvat jo ima.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospa podpredsednica.

Ta parlamentarni dialog je nekaj čudovitega. Najprej moram povedati – zdaj bom sicer zlorabil to repliko, se opravičujem, zadnjič letos – podpišem, kar je povedal moj spoštovani kolega dr. Franc Trček, ecce homo. Veste, tudi mi v Novi Sloveniji smo ljudje, mi govorimo pa pišemo, ne tulimo. Tako vi zdaj sicer kot petinski visokošolski učitelj, bi si želel ... Saj eden drugega učiva, kajne, dr. Trček? Bi si želel, da ne bi bili mi tisti, ki po vašem tulijo. Dajmo, ker smo v Cankarjevem letu in tudi naslednje leto ne bomo pozabili na Cankarja – imamo bistveno lepše besedne zveze.

Kar se tiče pa Ahilove pete in izvoza, to je zdaj spet stvar dialoga za naslednje leto. Želel bi si, da nam kolega Luka Mesec, ki ravnokar prihaja v dvorano, razloži, kako on razmišlja – ampak v naslednjem letu, kolega Luka – da nam razloži, kako zdaj ta izvoz reducirati. Ker preprost račun pokaže – to bo gospod minister

potrdil – da potem mora vsak od nas doma potrošiti 15 tisoč evrov na leto več, to je tako, na palec izračun. To pa najbrž ne bo šlo, vsak od nas dveh milijonov. Veselim se dialoga tudi v naslednjem letu.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod Horvat. Čeprav ste napovedali zlorabo replike, moram priznati, da nisem zasledila, da bi zlorabljali pravico do replike, obrazložili ste svojo razpravo.

Najprej ima besedo za postopkovno gospod Darij Krajčič.

Izvolite.

DR. DARIJ KRAJČIČ (PS LMŠ): Hvala lepa, spoštovana predsedujoča.

Mislim, da ni na mestu, da nekdo zlorablja poslovnika, zato prosim, da daste opomin kolegu poslancu, ko zlorablja poslovnika pa to še javno objavi. Hvala.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod Krajčič. Povedala sem, da nisem zasledila, da bi gospod Horvat zlorabil svojo repliko, tako mu opomina ne bom izrekla.

Še en postopkovni predlog ima dr. Trček.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Moram se odzvati na udarce pod pasom. Kolega Jože, na veliko veselje, Trček nima petinske zaposlitve, Trček je na podjemni pogodbi za 30 ur predavanja o arhitekturi v Mariboru, kjer dobim toliko penězov, da si nekje pokrijem knjige ali pa še tega ne. Tako glede tega nekako lahko mirno spiš. Mladi pa odhajajo v tujino zaradi tega, ker imamo razkorak med tem, kar izobrazimo, in med tem, kakšno gospodarstvo imamo, in to je bila pa neodgovornost politik, pa če hočete od razpadajočega LDS pa do konca Cerarjeve vlade. Pika. Sem zlorabil.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Gospod Trček, to res ni bil postopkovni predlog, tako da vas na tem mestu, ker smo pred prazniki, zgolj opozarjam, da ne zlorabljate več replike.

Zdaj pa napredujemo z razpravo. Besedo ima gospa Andreja Zabret, kot naslednji pa naj se pripravi gospod Igor Zorčič.

Izvolite.

ANDREJA ZABRET (PS LMŠ): Hvala.

Naj se vrnemo na temo. Ta vlada, ki ima danes 100 dni, je nastopila mandat v sredini septembra 2018. Ker je prejšnja vlada velik del leta 2018 opravljala zgolj tekoče posle, posledično ni bilo mogoče sprejemati pomembnejših ukrepov in sprememb. Zato se trenutna vlada zaveda prevzetega stanja spremenjenih okoliščin makroekonomskih predpostavk, predlaga spremembo odloka za leto 2019. Kot je bilo danes že večkrat povedano, obravnavani odlok določa zgornjo

mejo izdatkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, državni proračun, občinski, zdravstvena blagajna in pokojninska blagajna. Sprememba upošteva vse sprejete ukrepe, kot so sprememba povprečnin, letni dodatek in izredna uskladitev pokojnin za upokojence, dogovor o politiki plač v javnem sektorju, višja minimalna plača in tako naprej. Ta odlok bo omogočil pripravo rebalansa proračuna, ki je predviden v prihodnjem letu.

Minister za finance je na hearingu poudaril, da se bo zavzemal za povečevanje blaginje vseh generacij. Glede na to, da se je v preteklosti varčevalo pri socialnih transferjih, plačah v javnem sektorju in tako naprej, se zavedamo, da je prav, da v času gospodarske rasti poskrbimo tudi za socialno ogrožene kategorije, da zmanjšujemo javni dolg in da imamo proračunski presežek. Ob zelo različnih stališčih, ko ena stran pravi, da bi morali bolj varčevati in imeti večji proračunski presežek, do druge strani, ki pravi, da je ocena Fiskalnega sveta slaba in napačna ter da bi morali imeti manjši proračunski presežek in dati še več v socialo, je moje mnenje, da nobena skrajnost ni dobra.

S spremembo Zipsra smo sprejeli ukrepe, ki bodo pomagali socialno šibkejšim, mladim, upokojenci bodo dobili višje pokojnine in regres, tudi občinski proračuni bodo debelejši. Zdaj bo treba poskrbeti še za drugo stran, to je za tistih 900 tisoč, ki delajo. Morda v smislu regresa, da razbremenimo tako imenovano 13. in 14. plačo, in ostalih segmentov, ki nam takoj po sprejetju rebalansa sledijo. Moram reči, da sem kot ekonomistka zadovoljna, da imamo tokrat prvič ministra, ki prihaja iz gospodarske sfere in ne iz akademske. Da ne bo pomote, do vseh imam enako spoštovanje, vendar če si delal kdaj v gospodarstvu, iz katerega izhajam tudi sama, ti je kristalno jasno, da ne moreš več potrošiti, kot si ustvaril. Zato spoštujem odločitev ministra, da proračunskega minusa ne bo podpisal.

Za strukturne reforme, pa naj se sliši še tako obrabljeno, bomo potrebovali več časa, kot je razbremenitev dela in v nekem razumnem delu dodatna obremenitev kapitala, nepremičninski davek, da to uravnotežimo in se približamo tudi v tem delu nekim evropskim normativom, s katerimi se, kot kaže, tako radi primerjamo, in prav je tako. Po večletnih varčevanjih in pozitivnem presežku v državni blagajni bo leto 2019 usmerjeno nekoliko bolj v socialno politiko, leto 2020 pa bolj v razvojno, saj Slovenija nujno potrebuje razvojni premik, če želi ohraniti ugodne življenjske razmere in dolgoročno vzdržne družbene odnose. Predlagani odlok je pravi korak na tej poti.

Tudi jaz bi vsem skupaj zaželela lepe praznike, preživite jih s svojimi najbližjimi, in srečno ter uspešno leto 2019. Hvala.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospa poslanka.

Naslednji ima besedo gospod Igor Zorčič in kot zadnji gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani minister!

Tudi z naše strani želim vsem prijetne božične in novoletne praznike, ne nazadnje tudi vsem gledalkam in gledalcem, ki spremljajo današnjo sejo.

Če preslikam tole našo sejo na nek drug primer, meni je danes ostalo za razpravo še 6 minut časa, bom to razpravo o proračunu, o fiskalnem pravilu skušal nekako plastično ponazoriti v tem času, ki ga imam na voljo. Zdi se, da bomo v koaliciji delovali nekako tako, da bom jaz danes govoril še nekaj časa po opozorilnem zvoku. Fiskalni svet pravi, da sem omejen s časom. Levica pravi, da lahko govorim tudi še po tistem času, čeprav bo mikrofonski izključen. Nova Slovenija pa, ne vem, če povzamem še sejo pa točke, ki smo jih imeli včeraj na redni seji, pravi, da bi morali bistveno več govoriti, danes nas opozarja na čas, ki ga imamo na voljo. Skratka, dejstvo je, da se tu prepletamo z nekimi ideološkimi vidiki glede fiskalne politike. Mislim, da je tista pot, ki smo jo ubrali že v prejšnjem mandatu, to je nekoliko konservativna fiskalna politika, tista prava pot. Zadovoljen sem, da govorimo o tem, da bomo več naklonili občinam, upokojencem, tistim, ki imajo minimalne plače, tistim, ki prejemajo socialne prejemke. Pa vendar se moramo zavedati, da to ne bi bilo možno, če ne bi v preteklosti sprejemali ukrepov, ki so bili dostikrat nepriljubljeni. Ne čudim se, če je bila katera vlada v preteklosti, pa ne mislim samo vlade leta 2014, pod pritiskom javnosti, če je bila nepriljubljena in če smo zdaj pač priča temu, da vlada uživa višjo podporo. Ne nazadnje to vlado glede na podporo potrebujemo in mislim, da nam bo zagotovila lažje delovanje tudi v prihodnje, in sicer upam, da na način, ki bo nekako tudi upošteval vsa opozorila, ki jih je dal Fiskalni svet.

Veliko je bilo govora o tem, da bodo višje minimalne plače povečale domačo porabo. Morda se strinjam tudi s tistimi, ki pravijo, da se to ne bo zgodilo, da so pač naše kapacitete polne, da ne nazadnje že delovno silo uvažamo, da se zna zgoditi, da bodo višje minimalne plače pa višji prihodki prispevali k večjemu uvozu, verjetno pokvarili trgovinsko bilanco. Tudi ta opozorila so lahko na mestu. Mislim, da bo moralo ministrstvo vseskozi z vidika makroekonomskih kazalcev in napovedi za prihodnost spremljati, kaj se dogaja. In me ne bo čudilo, če bomo v prihodnje sprejemali tudi kakšen ukrep, ki ne bo več priljubljen. Bo pa zagotovo zanimivo spremljati vse nadaljnje redne seje – upam, da jih bo še veliko v tem mandatu – ko bo tudi po današnjih opozorilih, sploh Nove Slovenije, zanimivo spremljati to vsaj

navidezno dajanje nekakšnih bombončkov ob zavedanju, da je pravzaprav naša malha, če se tako izrazim, zaprta. Pa da ne bom samo kritičen, glede na to, da obstaja nek širok konsenz, mislim, da je tudi obstajal zdaj v preteklih dneh, ko smo sprejemali zakon na primer o minimalni plači, sem prepričan, da bo veliko razumevanja tudi ob nadaljnjih morebitnih ukrepih ali pa ob nadaljnjih politikah, ki bodo lahko vplivale na makroekonomsko politiko.

Zadovoljen sem, da zna biti opozicija hkrati tudi socialna, da nas ni kritizirala takrat, ko smo poviševali nekatere izmed izdatkov, ko smo se odločili za to, da tisto, kar je bilo, recimo temu privarčevanega, čeprav vemo, da ni to čisto tako, v preteklem mandatu, da se porazdeli tudi med tiste, ki v družbi to najbolj potrebujejo, in da bomo kolikor toliko enotni, če se bo zgodil nek črn scenarij, ki ga napovedujejo. Upam, da se ne bo dogajalo to, za kar se bojim, da se dogaja, to je, da smo iz nekega kriznega obdobja prišli v obdobje, ko nam grozi nova kriza, skratka, da smo vedno v nekem stanju neke napetosti in da to stanje ne bo vplivalo kakorkoli na razporeditev in ne nazadnje porabo naših državljanov in državljanov.

Glede na to, da smo danes ob sprejemanju tega pomembnega dokumenta, odloka o okviru za pripravo proračunov, priče tudi temu, da dve izmed opozicijskih strank vlagata ustavno obtožbo zoper predsednika Vlade, mislim, da je to nekaj povsem neutemeljenega. Na tem mestu bi morda tudi pohvalil poslanske kolege iz Poslanske skupine Nova Slovenija, da se tej akciji niso pridružili, da so bili toliko lucidni in politično modri, da niso šli v nekakšno akcijo, ki bo ne nazadnje, verjamem, samo strnila vrste koalicijskih partneric in morda prispevala k temu, da bomo v naslednjem letu, ki upam, da bo še uspešnejše, kot je bilo to, zakorakali novim, korajžnim korakom naproti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Imamo še eno prijavljeno repliko.

Dr. Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala.

Če se eni hočejo pod popek brcati, se moram oglasiti v imenu Levice. Če se pogovarjamo o času, je bil žal čas Cerarjeve vlade razvojno v veliki meri izgubljen čas, na to opozarjajo tudi kakšni resni ekonomisti, ne le jaz. Kaj pa je o bivšem mandatarju povedal kak makroekonomist, pa ker sem vljučen človek, ne bom povedal. Še neka druga zgodba. Bob leta je povedal očitno makroekonomist Nove Slovenije, ki je rekel, da je Levica proti izvozu. Mislim, čakajte, to je pa že intelektualna žalitev, mi smo izvozno gospodarstvo, večino izvoza bomo delali v krogu 500, 600 kilometrov, kot to je. Lukova Ahilova peta je pa seveda opozarjanje na strukturo tega izvoza. In to je nek naš problem.

Prej sem pa pozabil povedati še eno zadevo. Domača potrošnja, tudi o tem smo se pogovarjali zjutraj s finančnim ministrom. Domača ali če hočete osebna potrošnja po krizi vedno pride z dvema, tremi leti zamika. Mi imamo dobrih 20 milijard v štumfih, povedano v ljudskem jeziku, da se pa domača potrošnja zgodi, pa potrebuješ stabilno politiko. Potrebuješ drugačno politiko, kot se jo gre desnica in kot se jo žal gre v koaliciji v najvišji meri SMC, včasih že SAB. Kolega Zorčič, po pol leta je pa že čas, da bi dojeli tudi, da ste se skrčili na eno četrtino, in se zato malo drugače, malo manj vehementno začnete obnašati. Hvala.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Kot zadnji prijavljeni razpravljavec ima besedo gospod Zmago Jelinčič Plemeniti. Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Hvala.

Razprava je bila zelo zanimiva in je šla od lokalnih problemov do zgodovine. Mislim, da je tukaj treba povedati samo, da naj vlada razmišlja s svojo glavo, ne toliko z glavo Evropske unije, ki dela po svoje in ki jo vodi Nemčija. Razmisleki, ki nam jih Evropska unija poriva v implementacijo, so pravzaprav nemški razmisleki. Če grem malo nazaj v zgodovino, leta 1940 je nemški ekonomist Walther Funk v bistvu pripravil neko splošno poročilo, kako naj bi po vojni izgledal gospodarski razvoj Nemčije. 10 avgusta 1944 so imeli v hotelu Maison Rouge v Strasbourgu nacisti sestanek, glavni gospod govornik je bil Walter Hallstein. Hecno je, da je ta Walter Hallstein postal leta 1958 prvi predsednik Evropske gospodarske skupnosti, kar kaže, da so nacisti, ki so preživeli drugo svetovno vojno, že takrat ustvarjali red, ki naj bi vladal v Evropi. Iz EGS se je razvila Evropska unija in tukaj notri je glavna Nemčija.

Mislim, da je tukaj problem. Naša vlada kima vsemu, kar pride iz Evropske unije, kar rečejo Nemci, in niti ne razmišljajo, ampak takoj uporabijo vse tisto, kar rečejo. Smiselno bi bilo, da bi naša vlada vendarle začela uporabljati lastno glavo, in jaz sem prepričan, da če bo kdo uporabljal lastno glavo, bo gospod minister, s katerim sva farmacevtska kolega. Farmacevti smo pač eksaktni in tehtamo z leve in z desne, ne pa da damo kar tako približno kakšnega strupa notri. Strupov smo Slovenci že tako ali tako preveč použili. Želim predvsem, da se to bo in da ne bo minister edini tisti, ki bo trezno razmišljal, ampak da ga bo poslušal še kdo v Vladi. Seveda pa je to problem, ker je treba reševati vse tiste spodletele poskuse česarkoli, ki jih je naredila in delala Cerarjeva vlada in pripeljala državo v tako slabo stanje.

Ker smo v takem času, jaz tistim verujočim želim blagoslovljen božič, vsem skupaj pa, da se imamo fino, da kaj dobrega pojemo, spijemo, da smo zdravi in da gremo z

veseljem v nove zmage, kakor pravijo, od zmage do zmage do tragičnega konca. Upam, da bo ta konec čim dlje. Hvala.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod Plemeniti.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik Vlade gospod minister. Se odpoveduje.

Vsi razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo, ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Nihče. Hvala. Zaključujemo splošno razpravo o predlogu odloka.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmaja na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na glasovanje o predlogu odloka. Poslanke in poslance, prosim, da preverijo delovanje svojih naprav. Začenjamo z glasovanjem.

Glasujemo. Navzočih je 56 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 8.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet.

Preden zaključimo to izredno sejo še kratko opozorilo poslankam in poslancem. Zaradi današnje slovesne seje vas prosim, da iz dvorane odnesete vse svoje stvari. S tem zaključujem 2. točko dnevnega reda 18. izredne seje Državnega zbora.

Srečno in lepe praznike!

Seja se je končala 21. decembra 2018 ob 12.08.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BERTONCELJ, DR. ANDREJ 7

H

HAN, MATJAŽ 22

HORVAT, JOŽEF 11, 17, 26

J

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO 13, 29

JURŠA, FRANC 21

K

KRAJČIČ, DR. DARIJ 20, 27

L

LENART, JOŽE 16

M

MESEC, LUKA 10

N

NOVAK, LJUDMILA 18, 26

P

PEČEK, IGOR 6

PERIČ, GREGOR 23

POGAČNIK, MAG. MARKO 15

POKLUKAR, BOŠTJAN 5

POLNAR, ROBERT 7, 13

PREDNIK, JANI 8

S

STAROVIĆ, VOJKO 12

T

TRČEK, DR. FRANC 24, 27, 28

U

UDOVČ, MATEJA 9

Z

ZABRET, ANDREJA 15, 27

ZORČIČ, IGOR 28

LEGENDA

PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS LMŠ – Poslanska skupina Liste Marjana Šarca
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS Levica – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati
PS SAB – Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SNS – Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti